

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Πρόλογος.....	2
Εισαγωγή	4
Πυλώνας I: Το Κράτος στην υπηρεσία του Ατόμου με Αναπηρία	7
Στόχος 1: Ενεργοποιείται και τίθεται σε λειτουργία το δίκτυο του Συντονιστικού Μηχανισμού του ν. 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σε όλη την Επικράτεια.....	7
Στόχος 2: Συστήνεται η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας.....	7
Στόχος 3: Κωδικοποιείται η Εθνική Νομοθεσία για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.....	8
Στόχος 4: Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του Μηχανισμού Αξιολόγησης Αναπηρίας.....	8
Στόχος 5: Εντάσσουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας στην καθημερινότητα του πολίτη	11
Στόχος 6: Παρέχουμε περισσότερες προσβάσιμες υπηρεσίες στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)	11
Στόχος 7: Συλλέγουμε και αξιοποιούμε δεδομένα στη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την αναπηρία.....	12
Πυλώνας II: Προστασία των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία.....	15
Στόχος 8: Ισότητα και Μη-Διάκριση	15
Στόχος 9: Γυναίκες με Αναπηρία	16
Στόχος 10: Παιδιά με Αναπηρία και Στήριξη της Οικογένειας.....	18
Στόχος 11: Ανεξάρτητη Διαβίωση	21
Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους.....	23
Στόχος 13: Ποιοτική Δημόσια Υγεία για όλους.....	30
Στόχος 14: Εργασία και Απασχόληση για όλους	31
Στόχος 15: Ικανοποιητικό Επίπεδο Διαβίωσης και Κοινωνικής Προστασίας	35
Στόχος 16: Ισότιμη Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη.....	36
Στόχος 17: Προστασία και Ασφάλεια σε καταστάσεις κινδύνου και εκτάκτου ανάγκης.	37
Στόχος 18: Ελευθερία, Ασφάλεια και Προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας	39
Στόχος 19: Προστασία Πολιτών Τρίτων Χωρών και Ασυνόδευτων Ανηλίκων	41
Πυλώνας III: Προσβασιμότητα	43
Στόχος 20: Προσβασιμότητα στο Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον	43
Στόχος 21: Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Κινητικότητα του Ατόμου.....	46
Στόχος 23: Ψηφιακή Προσβασιμότητα.....	48
Στόχος 24: Επικοινωνία, Ενημέρωση, Πρόσβαση στην Πληροφόρηση.....	49
Πυλώνας IV: Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής.....	51
Στόχος 25: Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό	51
Στόχος 26: Συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο	56
Πυλώνας V: Ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και της Δημόσιας Διοίκησης	56
Στόχος 27: Αφύπνιση της κοινωνίας	56

Στόχος 28: Εναισθητοποίηση και Κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης	58
Πυλώνας VI: Συνέργεια και Ανάπτυξη.....	59
Στόχος 29: Συνεργασία: Για τα Άτομα με Αναπηρία Με τα Άτομα με Αναπηρία	59
Στόχος 30: Προσβάσιμος Τουρισμός	61

Πρόλογος

Μετά από συστηματική εργασία ενός έτους ολοκληρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, μία δράση η οποία υλοποιείται για πρώτη φορά στη μεταπολίτευση, οριζόντια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με ευθύνη του Υπουργού Επικρατείας ως Συντονιστικού Μηχανισμού βάσει του άρθρου 69 του ν. 4488/2017.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης αποτελεί κατεξοχήν εφαρμογή της επιτελικής λειτουργίας του κράτους, όπως για πρώτη φορά συγκροτήθηκε με τον νόμο 4622/2019, δεδομένου ότι συνθέτει, σε μια ενιαία ομπρέλα πολιτικής, δράσεις από όλα τα υπουργεία που ευλόγως συνέχονται, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, στην ιδιαίτερη μέριμνα που το κράτος οφείλει στα Άτομα με Αναπηρία. Με τον τρόπο αυτό μετουσιώνεται σε πράξη η συνταγματική επιταγή του άρθρου 21 παράγραφος 6 που εγγυάται ότι τα Άτομα με Αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Επιπλέον, με τον παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης δημιουργείται ένα νέο πρότυπο χάραξης στρατηγικής με αλληλεπίδραση του εθνικού με το διεθνές δίκαιο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ιδιαίτερως ελήφθησαν υπ' όψιν η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο του Στρασβούργου, καθώς και η ειδική στο πεδίο αυτό Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) που τρέπει την αποκλειστική θεώρηση του υποκειμένου της ως ατόμου, ανεξάρτητου απέναντι στο κράτος (the right to be left alone), σε μία περισσότερο ειλικρινή και ενημερωμένη από την ανθρώπινη εμπειρία αντίληψη του ως προσώπου με ανάγκες και ως κοινωνικού όντος.

Με βάση τα πορίσματα του διεθνούς δικαίου, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης εξελίσσει το πρότυπο νιοθέτησης συγκεκριμένων θετικών υποχρεώσεων για την προστασία των δικαιωμάτων που συναντάται στις θεματικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ως αξίωση εξασφάλισης ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και συμμετοχής στην κοινωνική ζωή. Το κράτος δεν εξαντλεί τον προστατευτικό του ρόλο σε παροχές, αλλά οφείλει να οικοδομεί μία σχέση εμπιστοσύνης με τον πολίτη που είναι Άτομο με Αναπηρία, η οποία να αντανακλά το ενδιαφέρον και τη μέριμνα για κάθε πτυχή της καθημερινότητάς του.

Επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλα τα μέλη της ειδικής τεχνικής επιτροπής που προτάθηκαν από τα Υπουργεία και άλλους φορείς και κατέθεσαν επεξεργασμένες προτάσεις, την Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ), την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), τον Συνήγορο του Πολίτη, την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίοι με ενδιαφέρον και αίσθημα ευθύνης εμπλούτισαν τη

διαβούλευση και το περιεχόμενο του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στο αναπτηρικό κίνημα για τη στήριξη στο εγχείρημα και, ιδιαίτερα, στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) και στον Πρόεδρο της Ιωάννη Βαρδακαστάνη για τη διαρκή και γόνιμη συνεργασία. Την επιστημονική επιμέλεια του Εθνικού Σχεδίου Δράσης είχε η κυρία Ματθίλδη Χατζηπαναγιώτου, Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Humboldt του Βερολίνου, συνεπικουρούμενη από τις κυρίες Μαγδαληνή Ρούμπου και Ζωή Αγγελή.

Γιώργος Γεραπετρίτης
Υπουργός Επικρατείας

Εισαγωγή

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (στο εξής ‘ΕΣΔ’) είναι ένας ‘οδικός χάρτης’ που παρέχει ένα σαφές, συνεκτικό και συστηματικό πλαίσιο δράσης κυρίως για την περίοδο 2020-2023. Ταυτόχρονα, καταγράφονται δράσεις με πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (στο εξής ‘Σύμβαση’) είναι το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ειδικά για τα Άτομα με Αναπηρία. Υπογράφηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 2006. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε τη Σύμβαση το 2007 εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κύρωσε το 2010. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση και το προαιρετικό πρωτόκολλο με τον ν. 4074/2012. Στη συνέχεια, με το ν. 4488/2017 θεσπίσθηκε ένα γενικό πλαίσιο ρυθμίσεων για την εφαρμογή της Σύμβασης.

Το ΕΣΔ αποτελεί προϊόν στενής συνεργασίας μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας και των αρμόδιων υπηρεσιακών στελεχών όλων των Υπουργείων. Καθοριστική υπήρξε η συμβολή των μελών της ειδικής τεχνικής επιτροπής που προτάθηκαν από τα Υπουργεία, τόσο κατά το στάδιο αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης στη Δημόσια Διοίκηση, όσο και κατά την επεξεργασία προτάσεων προς ένταξη στο ΕΣΔ. Ως αποτέλεσμα της μεθοδολογικής προσέγγισης που υιοθετήθηκε, αντί για ένα ευχολόγιο αφηρημένων δεσμεύσεων, το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό τις συγκεκριμένες δράσεις των Υπουργείων και άλλων αρμόδιων φορέων, με σαφές χρονοδιάγραμμα και δείκτες επίτευξης που θα συγκεκριμενοποιηθούν περαιτέρω στην επιχειρησιακή του ανάλυση. Το ΕΣΔ θα ενταχθεί στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου MAZI, ώστε να διασφαλισθεί η υλοποίησή του και να καταστεί εφικτή η δυναμική επικαιροποίησή του σε συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των Ατόμων με Αναπηρία.

Η εκπόνηση του ΕΣΔ αποτέλεσε προγραμματική δέσμευση και προτεραιότητα του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, όπως ο ίδιος επεσήμανε στις 21 Αυγούστου 2019, κατά τη συνάντησή του με τον Πρόεδρο της ΕΣΑμεΑ. Οι κυριότερες δεσμεύσεις της Κυβέρνησης κατά τη συνάντηση ήταν η συγκρότηση διαρκούς τεχνικής επιτροπής με συμμετοχή όλων των Υπουργείων, η κωδικοποίηση των διάσπαρτων νομοθετικών διατάξεων, η άμεση ενσωμάτωση του προστατευτικού πλαισίου του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου και η δημιουργία Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας. Ακολούθησαν περισσότερες από δέκα συναντήσεις με οργανώσεις και φορείς του αναπηρικού κινήματος για περαιτέρω διαβούλευση και ανταλλαγή απόψεων.

Στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου 2019, το Γραφείο του Υπουργού Επικρατείας ανέλαβε, με την υποστήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών και της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στη Γενεύη, τον συντονισμό της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στα Ηνωμένα Έθνη για την εξέταση της Ελλάδας κατά την 22^η Σύσκεψη της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης. Η Επιτροπή διατύπωσε συστάσεις όπως, ενδεικτικά, την ανάγκη ενσωμάτωσης του δικαιωματικού μοντέλου στη νομοθεσία και πρακτική, την υποχρέωση ανάπτυξης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης με ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα και την αναθεώρηση των όρων αναφοράς σε Άτομα με Αναπηρία στη

νομοθεσία. Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών επιδοκίμασε ρητά τη διαβουλευτική στάση της ελληνικής αντιπροσωπείας και τις καίριες παρεμβάσεις των μελών της στη διαδικασία.

Στις 9 Οκτωβρίου 2019 ξεκίνησαν οι εργασίες της τεχνικής επιτροπής με μέλη-εκπροσώπους όλων των Υπουργείων για την επεξεργασία του ΕΣΔ. Στο πρώτο στάδιο των εργασιών της, η επιτροπή, αποτελούμενη κυρίως από υπηρεσιακά στελέχη των Υπουργείων, κατέγραψε τη νομοθεσία, τη δημόσια πολιτική, τις λειτουργίες/οργανικές μονάδες της Δημόσιας Διοίκησης με κύρια ή παρεμπίπτουσα αρμοδιότητα για θέματα δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία και συνέλεξε τα σχετικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία από κάθε Υπουργείο, στοιχεία απολύτως αναγκαία για την εκπόνηση ενός συνεκτικού και τεκμηριωμένου στρατηγικού σχεδίου. Για τη διαμόρφωση των στόχων και δράσεων ελήφθησαν υπ' όψιν οι βασικές συστηματικές παθογένειες, όπως αναδείχθηκαν από την τεχνική επιτροπή, την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών, τον Συνήγορο του Πολίτη, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, την ΕΣΑμεΑ και τις δευτεροβάθμιες οργανώσεις/μέλη της και εκπροσώπους της Ελληνικής Παραολυμπιακής Επιτροπής και της Εθνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες. Ενδεικτικά αναφέρονται: (α) Έλλειψη συγκροτημένης φιλοσοφίας για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία στην εθνική νομοθεσία, (β) κατακερματισμός των σχετικών διατάξεων στην εθνική νομοθεσία, (γ) κατακερματισμός της κοινωνικής πολιτικής σε επιμέρους μέτρα και δράσεις, (δ) έλλειψη στρατηγικής για την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης, (ε) διατήρηση στο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού αξιολόγησης της αναπηρίας, στοιχείων που παραπέμπουν στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας, (στ) χρήση υποτιμητικής γλώσσας για τα Ατόμα με Αναπηρία στην εθνική νομοθεσία, (ζ) εφαρμογή της νομοθετικής απαγόρευσης διακρίσεων μόνο στο πεδίο της εργασίας και απασχόλησης (ν. 3304/2005 και 4443/2016) και όχι σε άλλα πεδία, όπως κοινωνική ασφάλιση, υγεία, κοινωνική πρόνοια, φορολογία, (η) στήριξη της κοινωνικής πολιτικής για τα Ατόμα με Αναπηρία κυρίως σε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, γεγονός το οποίο δεν εξασφαλίζει βιωσιμότητα και συνέχεια, (θ) διχογνωμία ως προς την ανάγκη ύπαρξης ενός γενικού ορισμού της αναπηρίας, (ι) μειωμένη φυσική προσβασιμότητα, (ια) ελάχιστη ψηφιακή προσβασιμότητα, ιδίως των ιστοτόπων του δημοσίου τομέα, (ιβ) αποσπασματικές δράσεις αποϊδρυματοποίησης, (ιγ) έλλειψη καλών πρακτικών σε θέματα μεταναστευτικού/προσφυγικού.

Τον Σεπτέμβριο του 2020 συστήθηκε με απόφαση του Υπουργού Επικρατείας ομάδα εργασίας με περισσότερα από εκατό μέλη, εκπροσώπους της πολιτικής ηγεσίας, φορέων όπως ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), καθώς και υπηρεσιακά στελέχη των Υπουργείων, με διάρκεια εργασιών έως τον Ιούνιο του 2021. Παράλληλα, για πρώτη φορά από την ψήφιση του ν. 4488/2017, εφαρμόζονται οι διατάξεις σχετικά με τον ορισμό επιμέρους σημείων αναφοράς στα Υπουργεία, τις Περιφέρειες και τους Δήμους και ενεργοποιείται ο Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση. Με τη συνδρομή της ΕΝΠΕ και της ΚΕΔΕ ορίσθηκαν τόσο σημεία επαφής για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης σε όλη την Επικράτεια, όσο και μόνιμοι υπάλληλοι ως σημεία επικοινωνίας.

Οι δράσεις του παρόντος ΕΣΔ εντάσσονται σε έξι Πυλώνες και τριάντα Στόχους, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν ορίζοντια από τον Συντονιστικό Μηχανισμό. Οι δράσεις αναλύονται περαιτέρω σε έργα και ενέργειες με σαφές χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένους χειριστές. Με τον τρόπο

αυτό, το Κράτος τίθεται στην υπηρεσία των Ατόμων με Αναπηρία με τη χάραξη δημόσιας πολιτικής που βασίζεται σε δεδομένα και έτσι βελτιώνει την καθημερινότητά τους (Πυλώνας I). Θεμελιώνεται η δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας σε εφαρμογή της Σύμβασης (Πυλώνας II). Διασφαλίζεται η καθολική προσβασιμότητα στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον, αλλά και στις μεταφορές (Πυλώνας III). Η συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής (Πυλώνας IV) και η εναισθητοποίηση της κοινωνίας και της δημόσιας διοίκησης (Πυλώνας V) συνιστούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος και συμβάλλουν καθοριστικά στην ένταξη και την ανεξάρτητη διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία. Η συνεργασία των δημιουργικών δυνάμεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων διευκολύνει την αξιοποίηση και απορρόφηση της χρηματοδότησης για τα Άτομα με Αναπηρία και ενισχύει το τουριστικό μας προϊόν με θεσμικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο του προσβάσιμου τουρισμού (Πυλώνας VI).

Το ΕΣΔ ανταποκρίνεται σε ανάγκες και προσβλέπει στην επίλυση χρόνιων προκλήσεων, όπως αυτές αποτυπώθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη και τους αρμόδιους φορείς στις εκθέσεις τους, οριζόντια και πολυεπίπεδα. Ερείδεται σε μια ορθολογική μεθοδολογία, ήτοι στην εκτενή και συστηματική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στη δημόσια διοίκηση από τα στελέχη της, γεγονός το οποίο καθιστά το Κράτος υπεύθυνο συνομιλητή στη δημόσια διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους. Το Σχέδιο καθοδηγείται από τις συστάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του αναπηρικού κινήματος, και άλλων φορέων ως προς τη στοχοθεσία και τις δράσεις. Έχει δυναμικό χαρακτήρα που θα επικαιροποιείται, θα εξειδικεύεται και θα εμπλουτίζεται σύμφωνα με τα πορίσματα τακτικής και συνεχούς διαβούλευσης. Το Σχέδιο εντάσσεται άμεσα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου MAZI της Προεδρίας της Κυβέρνησης και αναλύεται σε Έργα και Ενέργειες. Σκοπός είναι τα έργα και οι ένέργειες που εμπεριέχονται στο Σχέδιο να ενταχθούν άμεσα σε χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το Ταμείο Ανάκαμψης και το Ταμείο Συνοχής, ώστε να διασφαλισθούν, κατά το δυνατόν, οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίησή τους. Κυρίως, όμως, το ΕΣΔ είναι ένα φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό πρότυπο σχέδιο δημόσιας πολιτικής, συνεκτικό και ολιστικό, για τα Άτομα με Αναπηρία που ενσωματώνει το δικαιωματικό κεκτημένο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Πυλώνας Ι: Το Κράτος στην υπηρεσία του Ατόμου με Αναπηρία

Στόχος 1: Ενεργοποιείται και τίθεται σε λειτουργία το δίκτυο του Συντονιστικού Μηχανισμού του ν. 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σε όλη την Επικράτεια

Ενεργοποιούμε τον Συντονιστικό Μηχανισμό στον οποίο συγκεντρώνονται για πρώτη φορά τα επιμέρους σημεία επαφής σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους με τη συνεργασία της ΕΝΠΕ και της ΚΕΔΕ και διασφαλίζουμε τη συνέχεια της λειτουργίας του.

Δεσμευόμαστε για την αποτελεσματική επιχειρησιακή λειτουργία του Συντονιστικού Μηχανισμού.

- ✓ Θεσμοθετούμε διαδικασίες και εργαλεία συντονισμού και παρακολούθησης των διακριτών επιπέδων διακυβέρνησης για ζητήματα δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία.
- ✓ Αναλαμβάνουμε τον πολιτικό συντονισμό και προσεγγίζουμε τις συναρμοδιότητες ως ενκαιρίες συνέργειας.

Ορίζουμε πλαίσιο τακτικής συνεργασίας του Συντονιστικού Μηχανισμού στην Κυβέρνηση με τον Συνήγορο του Πολίτη και το αναπηρικό κίνημα.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Μάιο 2021: Σχεδιασμός διαδικασιών και εργαλείων συντονισμού και παρακολούθησης

Έως τον Ιούνιο 2021: Υλοποίηση επιχειρησιακού σχεδιασμού

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 2: Συστήνεται η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας

Συστήνεται Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, η οποία υπάγεται στον Πρωθυπουργό με στόχο:

- ✓ Να επιβλέπει την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για τα Άτομα με Αναπηρία.
- ✓ Να εισηγείται τη χάραξη δημόσιας πολιτικής και ρυθμιστικές παρεμβάσεις.
- ✓ Να αναπτύσσει κατευθυντήριες γραμμές και προδιαγραφές προσβασιμότητας.
- ✓ Να παρέχει τεχνική βοήθεια και εκπαίδευση σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, τις Περιφέρειες και τους Δήμους τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των Ατόμων με Αναπηρία, τον Συνήγορο του Πολίτη και την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- ✓ Να συνεργάζεται με το Κεντρικό και τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του ν. 4488/2017 σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους, καθώς και με την Κεντρική και τις Περιφερειακές Επιτροπές Προσβασιμότητας του ν. 4495/2017.

- ✓ Το Διοικητικό Συμβούλιο θα απαρτίζεται από εκπροσώπους της δημόσιας διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών.
- ✓ Η πλειοψηφία των μελών του ΔΣ θα είναι Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Δεκέμβριο 2020: Σύσταση Εθνικής Αρχικής Προσβασιμότητας

Έως τον Μάρτιο 2021: Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 3: Κωδικοποιείται η Εθνική Νομοθεσία για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Κωδικοποιούμε και αναμορφώνουμε τη νομοθεσία για τα Άτομα με Αναπηρία και θεραπεύουμε την κατακερματισμένη εικόνα των διάσπαρτων και συχνά αντικρουόμενων μεταξύ τους νομοθετικών διατάξεων. Ειδικότερα:

- ✓ Δημιουργούμε τις προϋποθέσεις ουσιαστικής προσβασιμότητας στη νομοθεσία και εγγύησης διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου.
- ✓ Εξαλείφουμε την υποτιμητική γλώσσα για τα Άτομα με Αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην εθνική νομοθεσία.
- ✓ Αίρουμε αντιφάσεις για ζητήματα ορισμού της αναπηρίας και δικαιοπρακτικής ικανότητας, κατόπιν διαβούλευσης με συναρμόδιους φορείς, το αναπηρικό κίνημα και την κοινωνία των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 4: Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του Μηχανισμού Αξιολόγησης Αναπηρίας

1. Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του υφιστάμενου μηχανισμού αξιολόγησης της αναπηρίας με μέτρα-τομές για τη βελτίωση των υπηρεσίων των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ)

- ✓ Θεσπίζουμε Κανονισμό Λειτουργίας για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών από το διοικητικό και υγειονομικό προσωπικό, κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Υγείας και Ιατρικού Συλλόγους.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

Συναρμόδιοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), Ιατρικοί Σύλλογοι

- ✓ Θεσπίζουμε Κώδικα Δεοντολογίας των ιατρών των ΚΕΠΑ, κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Υγείας και Ιατρικού Συλλόγους.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ,

Συναρμόδιοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Ιατρικοί Σύλλογοι

- ✓ Εκπαιδεύουμε τους ιατρούς των υγειονομικών επιτροπών.

Εστιάζουμε αφενός στην αρχική κατάρτιση αυτών σχετικά με την ασφαλιστική αναπτηρία, αφετέρου σε διαρκή ενημέρωση για τις νομοθετικές ρυθμίσεις που άπτονται θεμάτων σύνταξης αναπτηρίας, χορήγησης επιδομάτων ή ευεργετημάτων που παρέχονται από την πολιτεία.

Αποβλεπουμε στην περαιτέρω εξοικείωση τους με τον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπτηρίας (ΕΠΠΠΑ) και τη χρήση όλων των παρεχόμενων μέσων αξιολόγησης.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Ενισχύουμε και ανανεώνουμε το σώμα ιατρών των ΚΕΠΑ με εγγυήσεις διαφάνειας. Στοχεύουμε σε συνολικό δυναμικό τουλάχιστον 1.200 ιατρών σε πανελλήνια κλίμακα για την ταχύτερη λειτουργία των επιτροπών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Ενισχύουμε τις διοικητικές υπηρεσίες με τη διάθεση του αναγκαίου προσωπικού από την ΕΣΑμεΑ και άλλους φορείς.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ, ΕΣΑμεΑ

- ✓ Αναβαθμίζουμε το σύνολο των πληροφοριακών υποδομών διαχείρισης των διαδικασιών στα ΚΕΠΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Δημιουργούμε ηλεκτρονικό υποσύστημα υποστήριξης των ΚΕΠΑ του e-ΕΦΚΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Νοέμβριο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Αναπτύσσουμε εργαλείο ανάλυσης ρίσκου (risk analysis) για την λειτουργία του συστήματος δειγματοληπτικού ελέγχου και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων όλων των δομών (υγειονομικές επιτροπές, ιατρικό σώμα, διοικητικό προσωπικό) με ενδεικτικά κριτήρια την ορθότητα των αποφάσεων με βάση τον αριθμό ενστάσεων που γίνονται δεκτές, τη συχνότητα των ενστάσεων, τη συμπεριφορά των ιατρών προς τους εξεταζόμενους, την υπηρεσία και τους συναδέλφους τους, καθώς και την εφαρμογή και τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Νοέμβριο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Αναβαθμίζουμε τις κτιριακές υποδομές λειτουργίας των υγειονομικών επιτροπών, εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα των εξεταζομένων, βελτιώνουμε τους χώρους υποδοχής ασθενών και σχεδιάζουμε την αποκέντρωση των δομών.

- ✓ Δημιουργούμε πολλαπλά σημεία εξέτασης στην Αθήνα, με κριτήρια την προσβασιμότητα και τη διασφάλιση της πληρότητας αναγκαίου υγειονομικού προσωπικού προς αποφυγή αναβολών και καθυστερήσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2022, σταδιακή αποπεράτωση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Υγείας, e-ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ

2. Αναπτύσσουμε Ενιαία Ηλεκτρονική Πλατφόρμα ΚΕΠΑ

- ✓ Επιτυγχάνουμε, μέσω διαλειτουργικότητας μεταξύ μητρώων και βάσεων δεδομένων του Δημοσίου, την ψηφιοποίηση διοικητικών διαδικασιών, όπως η υποβολή αίτησης και η έκδοση πιστοποιητικού αναπτηρίας από τα ΚΕΠΑ για την απονομή των αναπτηρικών συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ, των προνοιακών επιδομάτων που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και λοιπών παροχών.
- ✓ Απλουστεύουμε τα επιμέρους βήματα των διαδικασιών, μειώνοντας τη γραφειοκρατία και τον χρόνο εξυπηρέτησης των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ, ΟΠΕΚΑ, Ηλεκτρονική Διαχείριση Κοινωνικής Ασφάλισης (διαχειριστής πλατφόρμας)

3. Διασφαλίζουμε την παρουσία διερμηνέων νοηματικής γλώσσας κατά την εξέταση κωφών από τα ΚΕΠΑ

- ✓ Καλύπτουμε μέρος των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση της δράσης σε Πανελλήνια κλίμακα.
- ✓ Κινητροδοτούμε τη χρηματοδότηση της δράσης και δημιουργούμε ειδικά προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

4. Κωδικοποιούμε και επικαιροποιούμε την ιατρική ορολογία που περιλαμβάνεται σε παλαιά καταστατικά φορέων που έχουν ενταχθεί στον e-ΕΦΚΑ

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, e-ΕΦΚΑ

5. Ενισχύουμε τον δικαιωματικό χαρακτήρα της δημόσιας πολιτικής σε ό,τι αφορά τον μηχανισμό αξιολόγησης της αναπτηρίας, όπως συστήνουν τα Ηνωμένα Έθνη

- ✓ Τροποποιούμε τον ν. 3863/2010 περί στελέχωσης της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής που συντάσσει τον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού εμπλουτίζοντας τη σύνθεσή της με επιπλέον ιατρικές ειδικοτήτες, επαγγελματίες του χώρου της Υγείας, όπως εργοθεραπευτές και φυσιοθεραπευτές, και νέα επιστημονικά πεδία, όπως κοινωνικούς λειτουργούς (διεπιστημονική και δικαιωματική προσέγγιση της αναπτηρίας).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- ✓ Διενεργούμε μελέτη για την πιθανή μελλοντική αξιοποίηση κριτηρίων λειτουργικότητας στην αξιολόγηση της αναπτηρίας με την υποστήριξη δύο ομάδων εργασίας: μίας πολιτικής και μίας διεπιστημονικής.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εμπλεκόμενοι φορείς

Στόχος 5: Εντάσσουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας στην καθημερινότητα του πολίτη

Διευκολύνουμε την καθημερινότητα των Ατόμων με Αναπηρία δημιουργώντας μία κάρτα-κλειδί για όλα τα άτομα με ορατές ή αόρατες αναπηρίες

- ✓ Συνδέουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας με πάσης φύσεως παροχές που δικαιούνται Άτομα με Αναπηρία, περιορίζοντας τα δικαιολογητικά και τη γραφειοκρατία.
- ✓ Σχεδιάζουμε τη διασύνδεση της Ηλεκτρονικής Κάρτας Αναπηρίας με Ηλεκτρονικό Μητρώο Αναπηρίας, επιτρέποντας για πρώτη φορά τον αποτελεσματικό και τεκμηριωμένο σχεδιασμό δημόσιας πολιτικής.

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 6: Παρέχουμε περισσότερες προσβάσιμες υπηρεσίες στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)

1. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα σε διαδικασίες των ΚΕΠ

- ✓ Παρέχουμε ψηφιακή εξυπηρέτηση στην πλατφόρμα myKEPlive με τη χρήση της νοηματικής γλώσσας (εξ αποστάσεως διερμηνείας), της βιντεοκλήσης και του γραπτού κειμένου.

Χρονοδιάγραμμα: Πιλοτικά από τον Ιούλιο 2020 σε 43 ΚΕΠ 36 δήμων με δυνατότητα πρόσβασης από όλους τους πολίτες έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ 50 διαδικασίες ΚΕΠ διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά μέσω gov.gr.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Σεπτέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

2. Εκπαιδεύουμε τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής (front offices) των ΚΕΠ με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των Ατόμων με Αναπηρία

Χρονοδιάγραμμα:

Α' φάση: 300 υπάλληλοι των ΚΕΠ έως τον Δεκέμβριο 2020

Β' φάση: 2.000 υπάλληλοι των ΚΕΠ έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Διασφαλίζουμε περισσότερα προσβάσιμα σημεία εξυπηρέτησης και συντομότερο χρόνος διεκπεραίωσης

- ✓ Αυξάνουμε τα φυσικά σημεία εξυπηρέτησης των πολιτών.
- ✓ Υλοποιούμε τη διαλειτουργικότητα πληροφοριακών συστημάτων ΚΕΠ και αρμόδιων Υπουργείων και φορέων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

- ✓ Ολοκληρώσαμε την πρώτη φάση ένταξης διαδικασιών όπως της έκδοσης Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (ΕΚΑΑ) και προχωρούμε με την χορήγηση αντιγράφου πιστοποιητικού φοίτησης σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και την έκδοση Δελτίου Στάθμευσης ΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

- ✓ Εντάσσουμε στα ΚΕΠ την υποβολή αίτησης εξέτασης για την απόδοση ποσοστού αναπηρίας, τη χορήγηση αντιγράφου απόφασης, καθώς και την κατάθεση ένστασης κατά απόφασης απόδοσης ποσοστού αναπηρίας από ΚΕΠΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

4. Διασφαλίζουμε ότι κάθε ΚΕΠ είναι προσβάσιμο και φιλικό σε πολίτες που είναι Άτομα με Αναπηρία

Έχει ήδη ολοκληρωθεί η μελέτη αισθητικής αναβάθμισης των ΚΕΠ, με πρόβλεψη διασφάλισης της προσβασιμότητάς τους σε Άτομα με Αναπηρία. Επίκειται η αισθητική αναβάθμιση δύο κεντρικών ΚΕΠ, Αθήνας και Θεσσαλονίκης, και εν συνεχεία η αναβάθμιση του συνόλου των ΚΕΠ μέσω ΣΔΙΤ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως το Δεκέμβριο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Στόχος 7: Συλλέγουμε και αξιοποιούμε δεδομένα στη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την αναπηρία

1. Στηρίζουμε τις δημόσιες πολιτικές για την αναπηρία σε συλλογή στοιχείων και αξιοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων από Πιλοτικά Προγράμματα

Ενδεικτικά παραδείγματα πιλοτικών προγραμμάτων:

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα σχετικά με την εισαγωγή λειτουργικών κριτηρίων στην αξιολόγηση της αναπηρίας για την παροχή προνοιακών αναπηρικών δικαιωμάτων, με σκοπό την ανάπτυξη σχετικής δημόσιας πολιτικής στη βάση ενός περισσότερο κοινωνικού μοντέλου αξιολόγησης της αναπηρίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022, σχεδιασμός Οδικού Χάρτη από δύο ομάδες εργασίας (Διϋπουργική και Διεπιστημονική), λειτουργία Πιλοτικού Προγράμματος, αξιολόγηση πορισμάτων και ποσοτικών δεδομένων που θα εξαχθούν από το Πιλοτικό Πρόγραμμα

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον Προσωπικό Βοηθό.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για τη δημιουργία συμπεριληπτικών/ενταξιακών σχολικών κοινοτήτων.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Πρώιμη Εκπαιδευτική Παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και την άμεση παροχή της αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για την αναβάθμιση των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΕΕΕΚ) με στόχο την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την ποιοτικά αρτιότερη εκπαίδευση και κατάρτισή τους, σύμφωνα με τα ατομικά χαρακτηριστικά τους σε συσχέτιση με το πρόγραμμα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων – Λυκείων (ΕΝΕΕΓΥΛ) και την απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: Έναρξη εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

2. Προσθέτουμε την προσβασιμότητα των κτηρίων ως νέα παράμετρο στο πλαίσιο των απογραφών κτηρίων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020, σύσταση Ομάδας Εργασίας για την προετοιμασία των αναγκαίων νομοθετικών παρεμβάσεων και την προσαρμογή του πληροφοριακού συστήματος της ΕΛΣΤΑΤ

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΛΣΤΑΤ, Παρατηρητήριο για θέματα Αναπηρίας της ΕΣΑμεΑ

3. Παρακολουθούμε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Προϋπολογισμού Επιδόσεων, μέσω συγκεκριμένης στοχοθεσίας και δεικτών, την προσβασιμότητα δημόσιων κτηρίων για τα Άτομα με Αναπηρία

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής, ετήσια δράση, έναρξη παρακολούθησης από τον προϋπολογισμό του 2021 για τα κτήρια αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και επέκταση στους λοιπούς Φορείς Γενικής Κυβέρνησης

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης

4. Σχεδιάζουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της θεματικής περιοχής ΑμεΑ

- ✓ Χαρτογραφούμε τη θεματική περιοχή ΑμεΑ στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα και επιλέγουμε τη βέλτιστη προσέγγιση για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού.
- ✓ Υλοποιούμε τη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού.
- ✓ Διασφαλίζουμε τη δυνατότητα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για το σχεδιασμό δημόσιας πολιτικής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

5. Επεκτείνουμε τα δεδομένα που συλλέγονται από το myschool αναφορικά με τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- ✓ Συλλέγουμε, συστηματικά, στοιχεία για τον αριθμό των μαθητών και φοιτητών με αναπηρία σε δομές εκπαίδευσης και πανεπιστήμια, για τους μαθητές με αναπηρία που βρίσκονται εκτός σχολείου καθώς και για τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- ✓ Διασυνδέουμε τα στατιστικά στοιχεία και δεδομένα με τις προσλήψεις εκπαιδευτικών και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού ανά σχολικό έτος.
- ✓ Δημιουργούμε πλατφόρμα συλλογής και διάθεσης δεδομένων για τους φοιτητές και τους σπουδαστές/καταρτιζόμενους/εκπαιδευόμενους με αναπηρία από τα Πανεπιστήμια και τις δομές δια βίου εκπαίδευσης (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και Δημόσια IEK Ειδικής Αγωγής), αντίστοιχα.
- ✓ Ενεργοποιούμε το ηλεκτρονικό μητρώο μαθητών με αναπηρία “Ηφαιστος” και το διασυνδέουμε με το myschool, επιλύοντας θεσμικά προβλήματα εντός του 2021.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, Πανεπιστήμια, δομές δια βίου εκπαίδευσης

Πυλώνας ΙΙ: Προστασία των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία

Στόχος 8: Ισότητα και Μη-Διάκριση

- 1. Υλοποιούμε τις απαραίτητες ενέργειες για τη βελτίωση της κοινωνικής απόδοσης και των αναδιανεμητικών αποτελεσμάτων των προνοιακών δράσεων κάθε μορφής**
  - ✓ Διαμορφώνουμε πρόταση σχεδίου δράσης για την επισκόπηση της κοινωνικής και δημοσιονομικής αποτελεσματικότητας των προνοιακών παροχών.
  - ✓ Διασφαλίζουμε την ορθή χρηματοδότηση του συστήματος προνοιακών παροχών και την ενίσχυση των Ατόμων με Αναπηρία με κριτήρια κοινωνικής δικαιοσύνης.
  - ✓ Δημιουργούμε δημοσιονομικό χώρο που μπορεί να αξιοποιηθεί για την ενίσχυση προνοιακών παροχών και της κοινωνικής συνοχής.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020, κατάθεση πρότασης Σχεδίου Δράσης

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης

- 2. Μεριμνούμε για ένα δικαιότερο φορολογικό πλαίσιο για τα Άτομα με Αναπηρία**

Σε συνέχεια ενεργειών όπως η παράταση της προθεσμίας καταβολής βεβαιωμένων οφειλών και δόσεων ρυθμίσεων για τα Άτομα με Αναπηρία στο πλαίσιο των κατεπειγόντων μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας και της ανάγκης περιορισμού διάδοσης του ιού και η απαλλαγή ατόμων με ποσοστό αναπηρίας κάθε μορφής 80% και άνω από (α) την υποχρέωση διενέργειας δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, καθώς και (β) την επιβολή εισφοράς αλληλεγγύης, προβαίνουμε στις παρακάτω ενέργειες:

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε αναμόρφωση του φορολογικού πλαισίου εντός των δημοσιονομικών περιθωρίων.
- ✓ Μειώνουμε φορολογικούς συντελεστές και θεσπίζουμε απαλλαγές και διευκολύνσεις για τα Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – Γραφείο Υφυπουργού Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας

- 3. Δημιουργούμε χρηστικό οδηγό για τα φορολογικά δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία με στόχο τη βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση και υποστήριξη των συναλλασσομένων**

- ✓ Καταγράφουμε με τρόπο φιλικό προς τον χρήστη τα φορολογικά δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία στις βασικές φορολογίες: Εισόδημα, ΕΝΦΙΑ, Κεφάλαιο, ΦΠΑ και Τέλη Αυτοκινήτων.
- ✓ Δημοσιεύουμε τον Χρηστικό Οδηγό στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: ΑΑΔΕ

4. Μελετούμε, για πρώτη φορά, τις συνέπειες της οριζόντιας επέκτασης του εύρους προστασίας της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε περιπτώσεις αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης

- ✓ Εξετάζουμε τις συνέπειες της επέκτασης στους τομείς της εκπαίδευσης, της κοινωνικής προστασίας, της παροχής αγαθών και υπηρεσιών (άρθρο 24 του ν. 4443/2016 και άρθρο 74 παρ. 2 του ν. 4488/2017).
- ✓ Αποτυπώνουμε το όφελος από την επέκταση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και το μέγεθος του κόστους.
- ✓ Συμβάλλουμε στην καταπολέμηση των στερεοτύπων όσων επικαλούνται το κόστος που θα επιφέρει η επέκταση του δικαιώματος, ταυτίζοντας την αναπηρία σχεδόν αποκλειστικά με την κινητική αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 9: Γυναίκες με Αναπηρία

Οι γυναίκες με αναπηρία αποτελούν το 21,4% των γυναικών, το 60,9% των Ατόμων με Αναπηρία και το 11% του συνολικού πληθυσμού σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat (2015) στην Ελλάδα. Τα ποσοστά αυτά εκτιμάται ότι θα ανξάνονται δεδομένης της θετικής συνάφειας ηλικίας και ύπαρξης αναπηρίας/χρόνιας πάθησης, της δημογραφικής γήρανσης και του υψηλότερου προσδόκιμου ζωής των γυναικών.

Αναγνωρίζουμε ότι οι γυναίκες με αναπηρία υπόκεινται σε διττό πεδίο διακρίσεων: ως γυναίκες και ως Άτομα με Αναπηρία.

1. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα για την ισότητα των φύλων

- ✓ Συντάσσουμε και υπογράφουμε Πρωτόκολλο Συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και της ΕΣΑμεΑ.
- ✓ Αποτυπώνουμε μέσω ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας σε εθνικό επίπεδο την κατάσταση των γυναικών που είναι Άτομα με Αναπηρία σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).
- ✓ Συμπληρώνουμε το υπάρχον κανονιστικό πλαίσιο για την ουσιαστική ισότητα των φύλων.

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2021: Σύνταξη Πρωτοκόλλουν

Έως τον Ιούλιο 2022: Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ), σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ και το ΚΕΘΙ

2. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπτηρίας στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης στρατηγικής για γυναίκες και κορίτσια Ρομά, πρόσφυγες, αιτούσες άσυλο και γυναίκες που η κατάστασή τους προσδομοιάζει με αυτήν των γυναικών προσφύγων
- ✓ Καταγράφουμε γυναίκες και κορίτσια που είναι Άτομα με Αναπτηρία σε πληθυσμούς προσφύγων, αιτουσών άσυλο και όσων η κατάσταση προσδομοιάζει με αυτήν των αιτουσών άσυλο.
  - ✓ Συντάσσουμε εγχειρίδιο οδηγιών σχετικά με τις γυναίκες και τα κορίτσια που είναι Άτομα με Αναπτηρία προς όλες τις υπηρεσίες που εμπλέκονται στην υποδοχή αιτουσών άσυλο.
  - ✓ Διεξάγουμε έρευνα για την κατάσταση των γυναικών Ρομά που είναι Άτομα με Αναπτηρία.
  - ✓ Διαμορφώνουμε ολοκληρωμένη στρατηγική για την ισότητα των φύλων και για την καταπολέμηση των πολλαπλών και διατομεακών διακρίσεων σε πληθυσμούς γυναικών και κοριτσιών.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Δεκέμβριο 2021: Ολοκλήρωση καταγραφής

Έως τον Ιούλιο 2022: Σύνταξη εγχειριδίου, διεξαγωγή έρευνας

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ΚΕΘΙ

3. Λαμβάνουμε μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας και κακοποίησης των γυναικών και των κοριτσιών με αναπτηρία, και ειδικότερα της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκστρατεία ενημέρωσης των γυναικών και κοριτσιών με αναπτηρία, των οικογενειών τους και όσων τις φροντίζουν σχετικά με την πρόληψη, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών έμφυλης βίας και τις υφιστάμενες υποστηρικτικές υπηρεσίες σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ.
- ✓ Κατάρτιση ιατρικού προσωπικού, κοινωνικών λειτουργών, του προσωπικού των δομών της ΓΓΟΠΙΦ και της αστυνομίας για τις μεθόδους αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών που είναι Άτομα με Αναπτηρία σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και το Εθνικό Κέντρο Δημόσια Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).
- ✓ Δημιουργία πρωτοκόλλων και κανόνων δεοντολογίας για τους/τις επαγγελματίες που φροντίζουν και υποστηρίζουν γυναίκες με αναπτηρία με στόχο την πρόληψη της έμφυλης βίας και της κακοποίησης σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ.

- ✓ Εξασφάλιση της καθολικής προσβασιμότητας των κτηρίων και της επικοινωνίας με τις υπηρεσίες του Δικτύου Δομών της ΓΓΟΠΙΦ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: ΓΓΟΠΙΦ

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΚΕΘΙ, ΕΚΔΔΑ

4. Λαμβάνουμε μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία και ειδικότερα της εξαναγκαστικής άμβλωσης και στείρωσης

Ενδεικτικά:

- ✓ Ποινικοποίηση της εκ προθέσεως αναγκαστικής στείρωσης, λαμβάνοντας υπόψη και τις περιπτώσεις γυναικών που τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση.
- ✓ Επεξεργασία του κανονιστικού πλαισίου για τη διακοπή κύησης στις περιπτώσεις που η κυιοφορούσα τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, ΓΓΟΠΙΦ

- ✓ Διεξαγωγή σεμιναρίων σε γονείς/κηδεμόνες κοριτσιών με αναπηρία για τα αναπαραγωγικά και σεξουαλικά δικαιώματά τους σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και την ΕΣΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: ΓΓΟΠΙΦ

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΚΕΘΙ, ΕΣΑμεΑ

Στόχος 10: Παιδιά με Αναπηρία και Στήριξη της Οικογένειας

Τα παιδιά που φιλοξενούνται σε ιδρύματα συχνά προσφεύγουν σε αυτά λόγω της έλλειψης υπηρεσιών στην κοινότητα.

Η πολιτική μας κινείται σε δύο άξονες: μία οικογένεια για κάθε παιδί και στήριξη με κάθε τρόπο των παιδιών που διαμένουν σε κλειστές δομές με στοχευμένες δράσεις για την αποϊδρυματοποίησή τους.

Στηρίζουμε τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία.

Αναγνωρίζουμε ότι η εκτιμώμενη αύξηση του αριθμού των Ατόμων με Αναπηρία συνεπάγεται μεγαλύτερη επιβάρυνση των ατόμων που αναλαμβάνουν τη φροντίδα τους (άτυπες/οι φροντίστριες/τες) και πως η πλειοψηφία αυτών είναι γυναίκες, γεγονός που επηρεάζει άμεσα τη φυσική, ψυχική και κοινωνική τους ευημερία και αυξάνει την πιθανότητα να βιώσουν διάκριση λόγω σχέσης με Άτομο με Αναπηρία.

Αναγνωρίζουμε, επίσης, την αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την διευκόλυνση της συμμετοχής και των οικογενειών Ατόμων με Αναπηρία σε κάθε έκφανση της πολιτιστικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής.

1. Θέτουμε την αποϊδρυματοποίηση παιδιών και νέων ως κεντρικό άξονα της μεταρρύθμισης του εθνικού συστήματος παιδικής προστασίας

- ✓ Ενεργοποιήσαμε τις διαδικασίες – για πρώτη φορά από το 2018 – και υλοποιούμε άμεσα και αποτελεσματικά το θεσμικό πλαίσιο για την υιοθεσία και την αναδοχή με εγγυήσεις διαφάνειας.
- ✓ Επικαιροποιούμε τη βάση δεδομένων παιδιών με αναπηρία που διαβιούν σε κλειστού τύπου δομές.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάρτιο 2021

- ✓ Προβλέπουμε τη σύνταξη εξατομικευμένου σχεδίου για κάθε παιδί με αναπηρία που διαβιοί σε ίδρυμα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Οκτώβριο 2021

- ✓ Θεσπίζουμε το κανονιστικό πλαίσιο για την αναστολή νέων εισαγωγών σε ιδρύματα.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Αναπτύσσουμε μηχανισμό υποστήριξης οικογενειών με τη δημιουργία ομάδων κινητής παρέμβασης σε κάθε Κέντρο Κοινότητας/Κοινωνική υπηρεσία των Δήμων σε συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες των τοπικών αρχών (ΟΤΑ) .

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Εξασφαλίζουμε επαρκές και εκπαιδευμένο προσωπικό στις δομές και εργαλειοθήκη κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Αναπτύσσουμε πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης για κάθε Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2024

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

2. Θεσμοθετούμε πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης για παιδιά με αναπηρία 0-6 ετών

- ✓ Δημιουργούμε και εφαρμόζουμε σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για το πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης (Early Childhood Intervention), μετά από δημόσια διαβούλευση και εμπεριστατωμένη μελέτη.\

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Μάρτιο 2021: Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου

Έως τον Οκτώβριο 2021: Σχεδιασμός προγράμματος υλοποίησης και εφαρμογή

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Υγείας

3. Εξασφαλίζουμε μία σταθερή βάση υπηρεσιών υποστήριξης των παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους

- ✓ Χαρτογραφούμε για πρώτη φορά τις υφιστάμενες υπηρεσίες εξειδικευμένης υποστήριξης για παιδιά με αναπηρία.

- ✓ Ενισχύουμε τη λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) μέσω προγραμμάτων έκφρασης και ψυχαγωγίας, άσκησης λόγου, ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους και εκπαίδευσης-ενημέρωσης του οικογενειακού τους περιβάλλοντος

- ✓ Υιοθετούμε νέο κανονιστικό πλαίσιο για τα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

4. Αναπτύσσουμε τα Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ως σημαντικούς πυλώνες για την αποθεραπεία – αποκατάσταση και την κοινωνική ένταξη παιδιών και ενηλίκων με αναπηρία

Τα ΚΔΗΦ ανέρχονται περίπου σε 70 σε όλη την επικράτεια και ωφελούμενοι είναι κυρίως ενήλικα άτομα με αναπηρία αλλά και παιδιά με αναπηρία για τα οποία υλοποιούνται προγράμματα πρώιμης παρέμβασης, κυρίως για τις ηλικίες 0 – 6 ετών.

- ✓ Αποτυπώνουμε τις υφιστάμενες υπηρεσίες και ενισχύουμε τη λειτουργία τους.

- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας τους.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Απρίλιο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

5. Διασφαλίζουμε την πρόσβαση παιδιών με αναπηρία στους παιδικούς σταθμούς και τα σχολικά κτήρια και διευκολύνουμε μητέρες ή πατέρες που έχουν την επιμέλειά τους

- ✓ Επιχορηγούμε τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών για την προσαρμογή των λειτουργούντων δημοτικών βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στις ανάγκες προσβασιμότητας των παιδιών με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως το 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Δήμοι

- ✓ Εξασφαλίζουμε επαρκείς και κατάλληλους ιδιόκτητους χώρους και συνθήκες ασφαλούς παραμονής με την ανέγερση ή επέκταση σχολικών κτηρίων προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσια, γενικά λύκεια (ΓΕΛ), επαγγελματικά λύκεια (ΕΠΑΛ) και ειδικών σχολείων (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού ‘Αντώνης Τρίτσης’).

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΕΤΑΑ, Δήμοι.

- ✓ Διευκολύνουμε μητέρες ή πατέρες που έχουν την επιμέλεια των παιδιών τους, με την πράξη ‘Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής’ με παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς παιδικούς σταθμούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας και κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, ως εξής:
  - α) παιδιά με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας,
  - β) παιδιά με ελαφράς μορφής κινητικά ή αισθητηριακά προβλήματα, σε Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών καθώς και
  - γ) παιδιά με αναπηρία ή/και εφήβους ή/και άτομα με νοητική υστέρηση ή/και κινητική αναπηρία, σε Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες.

Χρονοδιάγραμμα: 2019-2020 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενος φορέας: ΕΕΤΑΑ

- ✓ Διεξάγουμε έρευνα για την καταγραφή και επεξεργασία των αναγκών των μητέρων με παιδιά με αναπηρία ιδίως υπό το πρίσμα της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2023

Υπεύθυνος φορέας: ΓΓΟΠΙΦ

Εμπλεκόμενος φορέας: ΚΕΘΙ

6. Απλουστεύουμε τις διαδικασίες πιστοποίησης για την παροχή Κάρτας Πολιτισμού και θεσπίζουμε ειδική τιμολογιακή πολιτική για τα Άτομα με Αναπηρία και τις οικογένειές τους

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 11: Ανεξάρτητη Διαβίωση

1. Θέτουμε τον Προσωπικό Βοηθό στο επίκεντρο της πολιτικής προώθησης της ανεξάρτητης διαβίωσης

Τον Απρίλιο του 2020 συστήσαμε Ομάδα Εργασίας με θέμα ‘Προσωπικός Βοηθός για τα Άτομα με Αναπηρία’ με σκοπό την επεξεργασία και την υποβολή προτάσεων για τη θεσμοθέτηση Προσωπικού Βοηθού για τα Άτομα με Αναπηρία. Στην Ομάδα συμμετείχαν ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων, επιστήμονες, εμπειρογνόμονες και εκπρόσωποι Φορέων ΑμεΑ (ΕΣΑμεΑ, i-Living). Το πόρισμα που συνέταξε η Ομάδα Εργασίας θα κατευθύνει τη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την ανεξάρτητη διαβίωση.

- ✓ Θεσμοθετούμε τον Προσωπικό Βοηθό.
- ✓ Σχεδιάζουμε την υλοποίηση Πιλοτικού Προγράμματος με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ✓ Μετά το πέρας του Πιλοτικού Προγράμματος και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, σχεδιάζουμε την επέκταση εφαρμογής του μέτρου σε ολόκληρη την επικράτεια.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΣΑμεΑ, i-Living

2. Μεριμνούμε για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης και αναπτύσσουμε ένα φάσμα υπηρεσιών παροχής φροντίδας εντός της κοινότητας

- ✓ Αναπτύσσουμε υποστηρικτικές υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των αναγκών των Ατόμων με Αναπηρία που διαβιούν στην οικία τους ή λαμβάνουν φροντίδα από συγγενείς και φίλους.
- ✓ Δημιουργούμε κινητές μονάδες παρέμβασης σε κάθε Κέντρο Κοινότητας σε συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες και τις τοπικές αρχές.
- ✓ Αποσυνδέουμε τα προνοιακά επιδόματα από την απασχόληση.
- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες ίδρυσης και αδειοδότησης Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ).
- ✓ Παρέχουμε κίνητρα στους Δήμους για τη δημιουργία ΣΥΔ και θέτουμε προδιαγραφές διασφάλισης ποιότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

3. Κλείνουμε σταδιακά τις ιδρυματικές δομές κλειστής φροντίδας

- ✓ Σε συνεργασία με την European Association of Service Providers of Persons with Disabilities (EASPD) καταρτίζουμε την Εθνική Στρατηγική για την Αποδρυματοποίηση και το σχέδιο δράσης εφαρμογής της, προβλέποντας μέτρα για την αυτόνομη διαβίωση και την πρώιμη παρέμβαση για παιδιά με αναπηρία.
- ✓ Φροντίζουμε για τη μετεγκατάσταση των φιλοξενούμενων σε δομές παροχής φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας.

Άτομα με Αναπηρία που φιλοξενούνται στο παράρτημα ΑμεΑ Λεχαινών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Δυτικής Ελλάδας και στα παραρτήματα ΑμεΑ του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής θα μεταστεγαστούν σε ασφαλή και υποστηρικτική δομή ή δομή οικογενειακού τύπου ή θα επιστρέψουν στην οικογένειά τους, με ταυτόχρονη υποστήριξή τους από το πρόγραμμα αποδρυματοποίησης.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

4. Αποασυλοποίηση και ένταξη σε κοινοτικές στεγαστικές μονάδες ψυχικής υγείας

- ✓ Βελτιώνουμε το σύστημα παραπομπής σε κοινοτικές στεγαστικές μονάδες ψυχικής υγείας για όσους πάσχουν από άνοια και ψυχοκοινωνική αναπτηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

5. ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ και ‘Πρόληψη στο Σπίτι’

- ✓ Με το ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και ατόμων με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα, δίνοντας προτεραιότητα σε αυτούς που ζουν μόνοι τους ή δεν έχουν την πλήρη φροντίδα της οικογένειάς τους.
- ✓ Το 2020 το ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ απέκτησε διαρκή χαρακτήρα καθώς το προσωπικό της δράσης αυτής εντάχθηκε στο μόνιμο προσωπικό των Δήμων.
- ✓ Υποστηρίζουμε με το ‘Πρόληψη στο Σπίτι’ κατοίκους ορεινών και δυσπρόσιτων περιοχών που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες με την κατ’ οίκον διεξαγωγή ιατρικών εξετάσεων και την αυτοματοποιημένη αποστολή των αποτελεσμάτων τους σε συμβεβλημένους ιατρούς μέσω τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.

Χρονοδιάγραμμα:

‘Βοήθεια στο Σπίτι’: Διαρκής δράση

‘Πρόληψη στο Σπίτι’: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Διεύθυνση Προσωπικού ΟΤΑ-ΕΕΤΑΑ, Δήμοι

6. Προγράμματα αυτόνομης κατοικίας και προσβάσιμης γειτονιάς

- ✓ Προωθούμε προγράμματα δημιουργίας αυτόνομων κατοικιών και προσβάσιμων γειτονιών βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας και των οδηγιών σχεδιασμού ‘Σχεδιάζοντας για όλους’.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Εμπλεκόμενος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους

1. Αναπτύσσουμε και υλοποιούμε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης* για την ισότιμη πρόσβαση των Ατόμων με Αναπτηρία σε μία ποιοτική, συμπεριληπτική/ένταξιακή εκπαίδευση

- ✓ Δημιουργούμε νομοθετικό πλαίσιο ικανό να προάγει τον συμπεριληπτικό/ένταξιακό στόχο.
- ✓ Ενισχύουμε τις ενταξιακές δομές εκπαίδευσης και υποστήριξης.

- ✓ Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και σε ποιοτική δια βίου εκπαίδευση για όλους.
  - ✓ Διασφαλίζουμε την καθολική προσβασιμότητα των σχολείων, των Πανεπιστημίων, των δομών δια βίου εκπαίδευσης, των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών.
- Ενδεικτικά: στο νέο νομοσχέδιο επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης που πρόκειται να κατατεθεί στη Βουλή, προβλέπεται ρύθμιση για την προσβασιμότητα των Ατόμων με Αναπηρία στα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης τύπου 1 (ΚΔΒΜ 1).
- ✓ Εκπαιδεύουμε και επιμορφώνουμε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των μαθητών.
  - ✓ Ενισχύουμε τις συμπεριληπτικές/ενταξιακές δομές εκπαίδευσης και υποστήριξης φοιτητών (π.χ. Μονάδες Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία (ΦμεΑ), μορφές εξατομικευμένης στήριξης φοιτητών, υπηρεσίες καταγραφής αναγκών των ΦμεΑ, υπηρεσίες ψυχολογικής συμβουλευτικής για ΦμεΑ, υπηρεσίες μεταφοράς ΦμεΑ).
  - ✓ Εισάγουμε τη συμπεριληπτική/ενταξιακή διάσταση στα προγράμματα σπουδών, με ιδιαίτερη έμφαση στα προγράμματα των Παιδαγωγικών Τμημάτων και των Σχολών Ανθρωπιστικών Επιστημών.

* Στο Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης θα ενταχθούν οι επιμέρους δράσεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που ακολουθούν υπό τον ίδιο στόχο (Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους).

Χρονοδιάγραμμα:

Οκτώβριος 2020: Σύνταξη Στρατηγικού Σχεδίου

Νοέμβριος 2020: Δημιουργία εποπτικού πλαισίου εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου με συγκεκριμένους δείκτες και στόχους

Νοέμβριος 2020-Ιούνιος 2023: Υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

2. **Αναθεωρούμε το νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία με έμφαση στη συμπεριληπτική/ενταξιακή εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες**

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

3. **Διαθέτουμε επαρκές ανθρώπινο δυναμικό και υλικούς πόρους για την προώθηση της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης**

- ✓ Εξασφαλίσαμε κονδύλια για 4.500 διορισμούς μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΕΠ).

- ✓ Διορίζουμε 10.500 εκπαιδευτικούς στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με στόχο τη διασφάλιση της σταθερότητας του ανθρώπινου δυναμικού και θέτουμε ως προϋπόθεση την ενταξιακή διάσταση στην επιμόρφωσή τους.
- ✓ Προσδιορίζουμε πόσοι από τους διορισθέντες έχουν ήδη εξειδίκευση στην ειδική αγωγή.
- ✓ Προμηθεύουμε τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) με εξοπλισμό και ψυχομετρικά εργαλεία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

4. **Βελτιώνουμε την περιβαλλοντική και μαθησιακή προσβασιμότητα, με παροχές και προσαρμογές στο περιβάλλον, στην υποστηρικτική τεχνολογία, στο εκπαιδευτικό υλικό και στην κοινωνική ζωή (π.χ. πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες) σε όλες τις εκπαιδευτικές δομές όλων των βαθμίδων**

Ενδεικτικά:

- ✓ Επικαιροποιούμε προγράμματα σπουδών και σχολικών εγχειριδίων.

Χρονοδιάγραμμα: 2022-2027

- ✓ Δημιουργούμε προσβάσιμο έντυπο και ψηφιακό υλικό.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

- ✓ Αποτυπώνουμε τον ισχύοντα βαθμό προσβασιμότητας ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Σημεία Προσβασιμότητας των Δήμων, οικείες Διοικήσεις των ΑΕΙ

5. **Εκπονούμε Σχέδιο Δράσης για την πρώιμη εκπαιδευτική παρέμβαση στην υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση**

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε σχέδιο δράσης για την πρώιμη εκπαιδευτική παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και την άμεση παροχή αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Χρονοδιάγραμμα:

Σεπτέμβριος 2020-Σεπτέμβριος 2021: Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης/Αξιολόγηση αναγκών

Σεπτέμβριος 2021-Σεπτέμβριος 2022: Σύνταξη Σχεδίου Δράσης

Σεπτέμβριος 2022-Σεπτέμβριος 2023: Πιλοτική εφαρμογή και υλοποίηση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

6. **Ενισχύουμε την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των μαθητών με αναπτηρία με έμφαση σε δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού**

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε την πιλοτική εφαρμογή αναμόρφωσης και αναβάθμισης των ΕΕΕΕΚ με στόχο την αύξηση της απορροφητικότητας των Ατόμων με Αναπηρία στην αγορά εργασίας και θεσμοθετούμε τις δομές μεταγυμνασιακής ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Οκτώβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

7. Διασφαλίζουμε την ισότιμη μεταχείριση όλων των φοιτητών με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

- ✓ Διασφαλίζουμε, με νομοθετική παρέμβαση, την ισότιμη παροχή ποιοτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για όλους τους φοιτητές, μέσω της απρόσκοπτης και πλήρους συμμετοχής των φοιτητών με αναπηρία στην ακαδημαϊκή και κοινωνική ζωή του οικείου Ιδρύματος (μελέτη, διοίκηση, υγεία, πρόνοια, πολιτισμός, αθλητισμός κλπ).
- ✓ Εισάγουμε κοινές προδιαγραφές για την εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας και δράσεων στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

- ✓ Εισάγουμε την συμπεριληπτική/ενταξιακή διάσταση στους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας των Πανεπιστημίων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

- ✓ Καθιερώνουμε τη συγκρότηση επιτροπής ‘Προσβασιμότητας & Στήριξης ΑμεΑ’ σε κάθε ΑΕΙ, με σχετική θεσμική ρύθμιση.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

- ✓ Ενσωματώνουμε την ενταξιακή διάσταση στα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων με στόχο την εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο εκπαιδευτικών, ψυχολόγων και συναφών επαγγελματιών.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Προβαίνουμε σε ετήσια αξιολόγηση εκάστου ΑΕΙ σχετικά με την προσβασιμότητα.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

8. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στη Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε στοχευμένα προγράμματα Διά Βίου Μάθησης για τα Άτομα με Αναπηρία που βιώνουν πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. νέους και νέες, γυναίκες, μετανάστες, πρόσφυγες με αναπηρία).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Βελτιώνουμε τη λειτουργία των 2 Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης ειδικής αγωγής για άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής με την έκδοση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

9. Αναπτύσσουμε πιλοτικά προγράμματα για ειδικά θέματα συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης

- ✓ Σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε πιλοτικό πρόγραμμα για τη δημιουργία συμπεριληπτικών/ενταξιακών σχολικών κοινοτήτων.

Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης των αριθμό των ωφελουμένων μαθητών που εντάχθηκαν επιτυχώς στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Δείκτης επίτευξης: Αριθμός ωφελουμένων μαθητών που εντάχθηκαν επιτυχώς στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα

- ✓ Σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε πιλοτικό πρόγραμμα για την Πρώιμη Εκπαίδευτική Παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και την παρέμβαση για την άμεση παροχή αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης των αριθμό των ωφελουμένων μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Δείκτης επίτευξης: Αριθμός ωφελουμένων μαθητών

- ✓ Σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε πιλοτικό πρόγραμμα για την αναβάθμιση των ΕΕΕΕΚ με στόχο την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την – ποιοτικά – αρτιότερη εκπαίδευση και κατάρτισή τους, σύμφωνα με τα ατομικά χαρακτηριστικά τους σε συσχέτιση με το πρόγραμμα των ΕΝΕΕΓΥΛ και την απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας.

Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης των αριθμό των ωφελουμένων μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: Έναρξη εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

10. Προβαίνουμε σε αποτίμηση του θεσμού των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης

- ✓ Συγκεντρώνουμε στοιχεία από σχολικές μονάδες, εκπαιδευτικούς, γονείς, φορείς, ΚΕΣΥ και υλοποιούμε βελτιωτικές αλλαγές.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

11. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση μαθητών που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (π.χ. πρόσφυγες-μετανάστες με αναπηρία, Ρομά με αναπηρία)

- ✓ Καταγράφουμε τις ανάγκες των συγκεκριμένων ομάδων μέσω συστηματικής συνεργασίας του Αυτοτελούς Τμήματος Εκπαίδευσης Προσφύγων, καθώς και της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με άλλα συναρμόδια Υπουργεία, την Ύπατη Αρμοστεία και άλλους διεθνείς οργανισμούς και σχετικούς φορείς.
- ✓ Εκπονούμε σχέδιο και υλοποιούμε δράσεις για την παροχή υπηρεσιών αξιολόγησης και την πλήρη υποστήριξη των εν λόγω ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

12. Αναδεικνύουμε τη φωνή των μαθητών και φοιτητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- ✓ Διασφαλίζουμε την ελεύθερη έκφραση απόψεων σχετικά με θέματα που αφορούν τους μαθητές και φοιτητές με αναπηρία και την ισότιμη συμμετοχή τους σε συλλογικές διαδικασίες και όργανα και στη Βουλή των Εφήβων με τη θέσπιση συγκεκριμένης ποσόστωσης για τη σταθερή εκπροσώπησή τους στα ανωτέρω όργανα και θεσμούς.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2023

- ✓ Κατοχυρώνουμε θεσμικά τη συμμετοχή των φοιτητών και του προσωπικού με αναπηρία στην ‘Επιτροπή Προσβασιμότητας & Στήριξης ΑμεΑ’ των ΑΕΙ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2023

- ✓ Κατοχυρώνουμε νομοθετικά τη συμμετοχή των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην κατάρτιση και υλοποιούμε Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσής τους.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

13. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα μαθητών με αναπηρία στις σχολικές μεταφορές

- ✓ Μεριμνούμε για την προσβασιμότητα μαθητών με αναπηρία στις σχολικές μεταφορές, ώστε να διασφαλισθεί η απρόσκοπη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση, στο πλαίσιο της πάγιας, ετήσιας δράσης του Υπουργείου Εσωτερικών και των Περιφερειών της χώρας για τη μεταφορά των μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: Πάγια ετήσια δράση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Περιφέρειες

14. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα μαθητών στα σχολικά κτήρια, μέσω της κατασκευής και βελτίωσης των σχετικών υποδομών

Οι δήμοι της χώρας καλούνται να υποβάλουν πρόταση χρηματοδότησης για την κατασκευή ή προκατασκευή και τοποθέτηση ραμπών πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και την κατασκευή χώρων υγιεινής Ατόμων με Αναπηρία, στις σχολικές μονάδες που υπάγονται στη χωρική τους αρμοδιότητα. Η δράση βρίσκεται σε εξέλιξη και χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020, με δυνατότητα παράτασης σε περιπτώσεις δικαιολογημένων αιτημάτων των Δήμων

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

15. Επισκευάζουμε και συντηρούμε τα σχολικά κτήρια με παρεμβάσεις για τη βελτίωση φυσικής προσβασιμότητας

Επισκευάζουμε και συντηρούμε σχολικά κτήρια (μέσω του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΟΤΑ α' και β' βαθμού ‘Αντώνης Τρίτσης’, 2020-2023). Η εν λόγω δράση περιλαμβάνει κάθε είδους ενέργεια που αφορά στη συντήρηση και επισκευή σχολικών κτηρίων και αύλειων χώρων, μεταξύ των οποίων ανελκυστήρες, αναβατόρια ΑμεΑ, ράμπες πρόσβασης ΑμεΑ, χώροι υγιεινής ΑμεΑ, παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ασφάλειας των μαθητών κατά την προσέλευση και πρόσβαση στα σχολικά κτήρια (δενδροφυτεύσεις, φαρμακεία-απινιδωτές, κ.ά.).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

16. Προχωρούμε σε ανέγερση ή επέκταση ειδικών σχολείων

- ✓ Προβαίνουμε στην ανέγερση δεκατεσσάρων (14) ειδικών σχολείων, καθώς και σε δράσεις για την επέκταση των σχολικών κτηρίων σε ειδικά σχολεία, στο πλαίσιο του νέου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού ‘Αντώνης Τρίτσης’.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ

17. Εξασφαλίζουμε την ενσωμάτωση εκπαιδευτικού περιεχομένου για τους πολίτες που είναι Άτομα με Αναπηρία στην Ψηφιακή Ακαδημία Πολιτών

- ✓ Δημιουργούμε κατάλληλο εκπαιδευτικό περιεχόμενο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των πολιτών που είναι Άτομα με Αναπηρία.
- ✓ Ενσωματώνουμε το εκπαιδευτικό περιεχόμενο στην Ψηφιακή Ακαδημία Πολιτών.
- ✓ Καθιστούμε την εκπαίδευση για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων εφικτή σε ευρεία κλίμακα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

18. Υλοποιούμε προγράμματα Ψηφιακής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία

- ✓ Μεριμνούμε για την ψηφιακή κατάρτιση ηλικιωμένων με προβλήματα όρασης ή ακοής για την αύξηση του βαθμού αυτονομίας τους, τη διευκόλυνση της καθημερινότητάς τους (π.χ. δυνατότητα υποβολής φορολογικής δήλωσης, ηλεκτρονικές πληρωμές, υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων κλπ) και την πρόσβαση στην πληροφόρηση μέσω της περιήγησης στο διαδίκτυο για οποιαδήποτε θέμα της καθημερινής τους ζωής.
- ✓ Μεριμνούμε για την ψηφιακή επανακατάρτιση Ενηλίκων ΑμεΑ για άτομα που σε κάποια φάση της ενήλικης ζωής τους απέκτησαν κάποιας μορφής αναπηρία και ενώ είναι ήδη ψηφιακά καταρτισμένα, υπάρχει ανάγκη επανακατάρτισής τους στη χρήση νέων τεχνολογιών, με εξειδίκευση ανάλογα με το είδος της αναπηρίας (αναπηρία όρασης, κώφωση ή βαρηκοΐα, κινητικές αναπηρίες, πολλαπλές αναπηρίες).

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

19. Παρέχουμε επαγγελματική κατάρτιση και συμβουλευτική υποστήριξη σε νέους που είναι Άτομα με Αναπηρία

- ✓ Θέτουμε συγκεκριμένους δείκτες επίτευξης για τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης (180 νέα άτομα) και συμβουλευτικής υποστήριξης (180 νέα άτομα) για Άτομα με Αναπηρία στη Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ Αθηνών, στον Φάρο Τυφλών, στο Εκπαιδευτικό Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ Θεσσαλονίκης και για τα Εργαστήρια Προστατευμένης Εργασίας (30 νέα άτομα).
- ✓ Σχεδιάζουμε τη δημιουργία Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚοινΣΕπ) Ένταξης για την απασχόληση και ένταξη Ατόμων με Αναπηρία στην αγορά εργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021, σε ετήσια βάση

Εντός του 2022: Σχεδιασμός ΚοινΣΕπ Ένταξης

Υπεύθυνος φορέας: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)

Στόχος 13: Ποιοτική Δημόσια Υγεία για όλους

1. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία σε πρωτοβάθμιες και λοιπές υπηρεσίες υγείας, επεκτείνουμε τον θεσμό του οικογενειακού ιατρού

- ✓ Ενισχύουμε τη στελέχωση πρωτοβάθμιων Μονάδων Υγείας.
- ✓ Αυξάνουμε τον αριθμό των συμβεβλημένων ιατρών με τον ΕΟΠΥΥ και ενισχύουμε τον θεσμό του οικογενειακού ιατρού.
- ✓ Επεκτείνουμε τις παροχές του ΕΟΠΥΥ σε λοιπές υπηρεσίες υγείας (π.χ. βελτίωση πρόσβασης σε φαρμακευτική αγωγή).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Εντός του 2021: Επέκταση παροχών του ΕΟΠΥΥ σε λοιπές υπηρεσίες υγείας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

2. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία σε δομές αποθεραπείας και αποκατάστασης

- ✓ Επεκτείνουμε τις παροχές του ΕΟΠΥΥ σε υπηρεσίες φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Ενισχύουμε την στελέχωση Κλινικών Αποκατάστασης εντός των Γενικών και Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων (ΚΑΝ) και των Κέντρων Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕΦΙΑΠ). Ήδη είναι σε εξέλιξη η πρόσληψη 280 εργαζομένων στα ΚΕΦΙΑΠ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

3. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας

- 4. Εκδίδουμε υπουργική απόφαση σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία Μονάδων Οικογενειακού Προγραμματισμού.**

- 5. Αξιοποιούμε και εκπαιδεύουμε το υπάρχον προσωπικό.**

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

6. Ενισχύουμε τις ασφαλιστικές δικλείδες αναφορικά με την ακούσια νοσηλεία

- ✓ Τροποποιούμε το θεσμικό πλαίσιο για την ακούσια νοσηλεία ατόμων με ψυχοκοινωνική αναπηρία.
- ✓ Βελτιώνουμε την παρακολούθηση του τρόπου εφαρμογής των μέτρων περιορισμού ατόμων με ψυχοκοινωνική αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας – Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας

Στόχος 14: Εργασία και Απασχόληση για όλους

1. Ενισχύουμε τις ευκαιρίες απασχόλησης δίνοντας κίνητρα για την πλήρη απορρόφηση των πόρων του προγράμματος νέων θέσεων εργασίας για Άτομα με Αναπηρία

Ειδικότερα, το 2020 τροποποιήσαμε το πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και εργοδοτών για την απασχόληση σε θέσεις πλήρους και μερικής απασχόλησης 2.000 ανέργων Ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, παρέχοντας ισχυρότερα κίνητρα. Συγκεκριμένα:

- ✓ Αυξήσαμε την επιχορήγηση νέας θέσης εργασίας από το 70% στο 90% του συνολικού (μισθολογικού και μη) κόστους, συμπεριλαμβανομένων και των αντίστοιχων δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του επιδόματος αδείας στον ιδιωτικό τομέα.

- ✓ Ανξήσαμε το μέγιστο ποσό επιχορήγησης από τα 700 ευρώ στα 800 ευρώ για θέση πλήρους απασχόλησης και από τα 350 ευρώ στα 400 ευρώ μηνιαίως για θέση μερικής απασχόλησης.
- ✓ Αφαιρέσαμε τη δέσμευση απασχόλησης μετά από τη λήξη της επιχορήγησης για τους μη μακροχρόνια ανέργους.
- ✓ Αφαιρέσαμε την προϋπόθεση δίμηνης εγγραφής στο μητρώο ανέργων για τους ωφελούμενους, ώστε να μπορούν να προσληφθούν όλοι οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που προέρχονται από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες.
- ✓ Δώσαμε τη δυνατότητα πρόσληψης ανέργων που είναι Άτομα με Αναπηρία από δημόσιες επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, επιπλέον των επιχειρήσεων των Δήμων και των Περιφερειών, και των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.
- ✓ Δώσαμε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις, τους συνεταιρισμούς, τις επιχειρήσεις των Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και τις δημόσιες επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς που εντάσσονται στο εν λόγω πρόγραμμα να ενταχθούν και στο Πρόγραμμα Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας (βλ. Στόχο 14, σημείο 4).
- ✓ Στοχεύουμε στην κάλυψη των θέσεων, στην αύξηση του ρυθμού κάλυψης και στη μείωση του αριθμού εγγεγραμμένων ανέργων που είναι Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Τρίμηνη παρακολούθηση ρυθμού κάλυψης των θέσεων και μηνιαία παρακολούθηση του μητρώου εγγεγραμμένης ανεργίας ΑμεΑ

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

2. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές του ΟΑΕΔ

- ✓ Συστήνουμε ομάδα εργασίας για μελέτη προτάσεων της ΕΣΑμεΑ με τη συμμετοχή της.
- ✓ Ενισχύουμε την εσωτερική συνεργασία της Υπηρεσίας για την απασχόληση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και της Διεύθυνσης Συνεχούς Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

3. Μεριμνούμε για τη θεσμοθέτηση και την ενίσχυση της υφιστάμενης Υποστηριζόμενης Απασχόλησης ως δημιουργικής διεξόδου και μέσου βιοπορισμού για τα Άτομα με Αναπηρία

- ✓ Εισηγούμαστε την καθιέρωση θεσμικού πλαισίου για την Υποστηριζόμενη Απασχόληση για τα Άτομα με Αναπηρία.
- ✓ Παρέχουμε περιβάλλον ειδικά δομημένων εργαστηρίων για την Υποστηριζόμενη Απασχόληση.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

4. Λαμβάνουμε μέτρα για τη διασφάλιση της παροχής εύλογων προσαρμογών, ώστε να επιτευχθούν η ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία και η ίση μεταχείρισή τους στην εργασία και την απασχόληση

- ✓ Αναπτύσσουμε δράσεις εκπαίδευσης για τα στελέχη του Δημοσίου με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων, με σκοπό την εξάλειψη στερεοτυπικών αντιλήψεων για την ικανότητα εργασίας των Ατόμων με Αναπηρία.
- ✓ Ενημερώνουμε τους εργοδότες σχετικά με τις υποχρεώσεις τους για εύλογες προσαρμογές μέσα από δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης με σαφείς ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες επίτευξης.
- ✓ Λαμβάνουμε μέτρα για την προστασία και των εργοδοτών, αναγνωρίζοντας ότι τυχόν δυσανάλογη επιβάρυνσή τους αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στην εργασία και την απασχόληση.
- ✓ Επιδοτούμε τους εργοδότες ως προς τις εργονομικές διευθετήσεις του χώρου εργασίας με το Πρόγραμμα Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας, συμμετέχοντας σε ποσοστό 90% του κόστους της απαιτούμενης δαπάνης (προσαρμοσμένες βοηθητικές τεχνολογικές εγκαταστάσεις, προσαρμογή του χώρου εργασίας, ειδικός εξοπλισμός, αγορά λογισμικού για Άτομα με Αναπηρία και λοιπές διευθετήσεις) και μέχρι του ποσού των 2.500 ευρώ για πενήντα (50) επιχειρήσεις ή φορείς.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ΟΑΕΔ

5. Δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τα Άτομα με Αναπηρία μέσα από την κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα

- ✓ Ενημερώνουμε τον δημόσιο τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση για τη δυνατότητα αξιοποίησης του θεσμικού πλαισίου σε ό,τι αφορά στις δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς (Ν. 4412/2016) και ειδικότερα για τη δυνατότητα ανάθεσης συμβάσεων κατ' αποκλειστικότητα σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ), που στοχεύουν στην ένταξη ευάλωτων ομάδων, με στόχο την αύξηση κατά 20% των δημόσιων διαγωνισμών με αξιοποίηση συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς, ώστε να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας ατόμων από ευάλωτες ομάδες.
- ✓ Βελτιώνουμε το θεσμικό πλαισίο και ενημερώνουμε για τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας στοχευμένης στην κοινωνική ένταξη, με στόχο 50% αύξηση των ΚοινΣΕπ Ένταξης.
- ✓ Μεριμνούμε για την ενημέρωση και εναισθητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης σχετικά με τη στήριξη της ανάπτυξης κοινωνικών επιχειρήσεων ένταξης ευάλωτων ομάδων.
- ✓ Διερευνούμε τη δυνατότητα διατήρησης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης για 1-2 χρόνια από μέλη-εργαζόμενους σε ΚοινΣΕπ Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων.
- ✓ Προωθούμε διακρατικές συνεργασίες με σκοπό την ενημέρωση και την προώθηση καλών πρακτικών.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

6. Προγραμματίζουμε με στοχευμένες ενέργειες απλοποίησης και επιτάχυνσης διαδικασιών την ολοκλήρωση του συνόλου των εκκρεμών προσλήψεων Ατόμων με Αναπηρία στον δημόσιο τομέα

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

7. Σχεδιάζουμε και θεσπίζουμε σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ νομοθετικό πλαίσιο για τη θέσπιση συνοδών για δημόσιους υπαλλήλους με αναπηρία που μετέχουν σε υπηρεσιακές αποστολές στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό στο πλαίσιο των καθηκόντων τους

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

8. Διοργανώνουμε εργαστήρια για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων που είναι Άτομα με Αναπηρία, ομαδοποιημένων ανάλογα με το είδος της αναπηρίας

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021: σχεδιασμός εργαστηρίων (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

9. Καταρτίζουμε και εφαρμόζουμε νομοθετικό πλαίσιο για την τηλε-εργασία με πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων για τα Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2020: εκπόνηση μελέτης και θέσπιση νομοθετικού πλαισίου

Εντός του 2023: εφαρμογή νομοθεσίας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

10. Υποστηρίζουμε την επαγγελματική δραστηριότητα καλλιτεχνών που είναι Άτομα με Αναπηρία και την ομαλή προσαρμογή τους στην αγορά εργασίας

- ✓ Επιχορηγούμε θεατρικές πρωτοβουλίες, όπως το Θέατρο Ατόμων με Αναπηρία για την υλοποίηση εργαστηρίου συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και καλλιτεχνικής έκφρασης για το θέατρο και τον χορό.

- ✓ Προωθούμε τη συνδιδασκαλία και συνεκπαίδευση ανάπτηρων και μη ανάπτηρων καλλιτεχνών.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Στόχος 15: Ικανοποιητικό Επίπεδο Διαβίωσης και Κοινωνικής Προστασίας

1. Δημιουργούμε δημοσιονομικό χώρο για την ενίσχυση των προνοιακών παροχών και της κοινωνικής συνοχής

- ✓ Καταθέτουμε Σχέδιο Δράσης για την επισκόπηση της κοινωνικής και δημοσιονομικής αποτελεσματικότητας των προνοιακών παροχών που απευθύνονται στα Άτομα με Αναπηρία στο πλαίσιο επισκόπησης δαπανών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020: κατάθεση Σχεδίου Δράσης

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης

2. Καταρτίζουμε Ενιαίο Κανονισμό Παροχών για την Κύρια Σύνταξη και για τα συνταξιοδοτικά επιδόματα, που χορηγεί ο e-ΕΦΚΑ στα Άτομα με Αναπηρία

Η εναρμόνιση των διαδικασιών για τη χορήγηση των παροχών κύριας σύνταξης και των συνταξιοδοτικών επιδομάτων στα Άτομα με Αναπηρία, ανεξάρτητα από τον ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ φορέα στον οποίο ασφαλίζονται, έχει προβλεφθεί με τις διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 4670/2020, μέσω της έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος εντός 2 ετών από την έναρξη ισχύος του νόμου.

- ✓ Αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο της κατακερματισμένης νομοθεσίας κατά τη χορήγηση των παροχών στους ενταχθέντες στον e-ΕΦΚΑ φορείς με ενοποίηση των διαδικασιών για τη χορήγηση κύριας σύνταξης και συνταξιοδοτικών επιδομάτων στα Άτομα με Αναπηρία, ανεξάρτητα από τον ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ φορέα στον οποίο ασφαλίζονται.
- ✓ Καταρτίζουμε Ενιαίο Κανονισμό Παροχών και επιδομάτων Κύριας Σύνταξης.
- ✓ Διασφαλίζουμε την ίση μεταχείριση ασφαλισμένων που αντιμετωπίζουν τον ίδιο ασφαλιστικό κίνδυνο.
- ✓ Απλουστεύουμε τη νομοθεσία αλλά και τη διαδικασία χορήγησης των ανωτέρω παροχών στα Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Φεβρουάριο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

3. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα στις επιδοματικές πολιτικές

- ✓ Συντάσσουμε Κανονισμό Παροχών Προνοιακών Επιδομάτων στο πλαίσιο διοικητικής κωδικοποίησης ώστε να υφίσταται ασφάλεια δικαίου στην απονομή των παροχών. Διευρύνουμε το δίκτυο σημείων πρόσβασης του ΟΠΕΚΑ.
- ✓ Εντάσσουμε τα ΚΕΠ στη διοικητική διαδικασία υποβολής αιτήσεων από τους πολίτες.
- ✓ Ψηφιοποιύμε πλήρως την απόδοση και καταβολή επιδομάτων, καθώς και τη σχετική πληροφόρηση πολιτών που είναι Άτομα με Αναπηρία.

- ✓ Διευρύνουμε τη διαδικασία ψηφιακής απονομής του δικαιώματος σε προνοιακό επίδομα σε πανελλαδικό επίπεδο.
- ✓ Αναβαθμίζουμε την πλατφόρμα για την υποβολή αιτήσεων από τους ίδιους τους πολίτες, μεριμνώντας για την διασφάλιση προσβασιμότητας από πολίτες με διαφορετικούς τύπους αναπηρίας.
- ✓ Αναβαθμίζουμε την πληροφόρηση των πολιτών για την εξέλιξη της αίτησής τους από την πλατφόρμα, καθώς και για σχετικές διοικητικές πράξεις και πληρωμές.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

Στόχος 16: Ισότιμη Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

1. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα στα δικαστικά κτήρια

- ✓ Καταγράφουμε την υφιστάμενη κατάσταση σε ιδιόκτητα και μισθωμένα κτήρια και καταρτίζουμε προδιαγραφές καθολικής πρόσβασης (ενδεικτικά, ανελκυστήρας, ηχητικές και οπτικές σημάνσεις, braille, έξοδος κινδύνου).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Εξασφαλίζουμε σταδιακά την καθολική προσβασιμότητα στα δικαστικά κτήρια.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2024: Δικαστικές Υπηρεσίες Αθηνών και Πειραιά

2024-2027: λοιπά Εφετεία και Δικαστικές Υπηρεσίες μεγάλων πόλεων

2027-2030: Δικαστικές Υπηρεσίες λοιπής επικράτειας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

2. Ολοκληρώνουμε την ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης

- ✓ Επεκτείνουμε την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, λήψη πιστοποιητικών και αποφάσεων.
- ✓ Καθιστούμε προσβάσιμες τις ιστοσελίδες, π.χ. με δυνατότητα ηχητικής ανάγνωσης και μεταβολής μεγέθους γραμματοσειρών.

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Επικαιροποιούμε τους Κώδικες και αναδιατυπώνουμε, όπου απαιτείται, τους όρους αναπηρίας

- ✓ Συστήνουμε ομάδες εργασίας για τον Ποινικό Κώδικα, τον Αστικό Κώδικα, τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, και τους Κώδικες Δικονομίας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

4. Εκσυγχρονίζουμε τον κατάλογο πραγματογνωμόνων και διερμηνέων

- ✓ Επικαιροποιούμε, ενοποιούμε και ψηφιοποιούμε τον κατάλογο πραγματογνωμόνων.

- ✓ Αναπτύσσουμε εθνικό ανοιχτό μητρώο διερμηνέων στη νοηματική γλώσσα προς αξιοποίησή του στην πολιτική και ποινική διαδικασία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

5. Μεριμνούμε για δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά με αναπηρία που είναι θύματα και μάρτυρες αξιόποινων πράξεων

- ✓ Αναθέτουμε σε εξειδικευμένο προσωπικό την εξατομικευμένη αξιολόγηση των αναγκών προστασίας των ανηλίκων θυμάτων, καθώς και της αντιληπτικής ικανότητας και ψυχικής κατάστασης αυτών.
- ✓ Διαμορφώνουμε συνθήκες και χώρους κατάλληλους για την εξέταση των ανηλίκων θυμάτων με αναπηρία από τις προανακριτικές, ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές.
- ✓ Βελτιώνουμε τους όρους προσβασιμότητας και απλοποιούμε την διαδικασία στα 5 Σπίτια του Παιδιού.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

Στόχος 17: Προστασία και Ασφάλεια σε καταστάσεις κινδύνου και εκτάκτου ανάγκης

1. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία στις υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης

- ✓ Καθιστούμε, με την Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112, εφικτό τον αυτόματο εντοπισμό της ακριβούς θέσης του καλούντος σε περιπτώσεις κλήσης ή αποστολής μηνύματος SMS στο 112 από έξυπνο κινητό τηλέφωνο.
- ✓ Πραγματοποιούμε δράσεις ενημέρωσης σε επίπεδο Δήμων, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, και αξιοποιούμε τις εθελοντικές οργανώσεις του μητρώου της Γενικής Γραμματείας για τη διάχυση της πληροφορίας.
- ✓ Διερευνούμε συνέργειες με τους Δήμους για την κατάρτιση καταλόγων με στοιχεία επικοινωνίας των Ατόμων με Αναπηρία που κατοικούν εντός των ορίων αρμοδιότητάς τους, με προηγούμενη ρητή συναίνεση αυτών, για τη στοχευμένη δρομολόγηση δράσεων προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη και το είδος της αναπηρίας (κινητική αναπηρία, αναπηρία όρασης, ακοής, ομιλίας, νοητική αναπηρία, αόρατη αναπηρία, όπως αναπνευστικές διαταραχές, κατάθλιψη, διαβήτης, σχιζοφρένεια).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Google, πάροχοι κινητής τηλεφωνίας

2. Επικαιροποιούμε τα Σχέδια Εκτάκτων Αναγκών, ώστε να ενσωματωθούν προβλέψεις και για Άτομα με Αναπηρία (εργαζόμενους ή επισκέπτες) σε περίπτωση φυσικών καταστροφών (σεισμοί – πυρκαγιές – πλημμύρες)

- ✓ Ελέγχουμε και αναθεωρούμε τα Σχέδια Εκτάκτων Αναγκών, από τα οποία μέχρι τώρα απουσίαζαν ειδικοί κανονισμοί για τα Άτομα με Αναπηρία, στη νομοθεσία για την πολιτική άμυνα και την πολιτική προστασία.
- ✓ Εντάσσουμε στα Σχέδια αυτά διαδικασίες ανταπόκρισης και ετοιμότητας σε καταστάσεις κινδύνου.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εθνικής Αμυνας, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

3. Εκδίδουμε κατευθυντήριες οδηγίες για τον σχεδιασμό εκκένωσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

- ✓ Συμπληρώνουμε και τροποποιούμε τον Κανονισμό Πυροπροστασίας του 2018 στη λογική των αρχών του ‘Σχεδιασμού για Όλους’.
- ✓ Παρεμβαίνουμε στα δημόσια κτήρια για τη διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων αναμονής σε περίπτωση έκτακτων συνθηκών και για την τοποθέτηση σημάτων προσβάσιμης εξόδου, συμπληρωματικά των υφιστάμενων σημάτων διαφυγής, τα οποία βασίζονται στα διεθνή πρότυπα ISO 7010:2011 και ISO 21542:2011, υπό το πρίσμα του καθολικού σχεδιασμού.
- ✓ Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα χώρων καταφυγής.
- ✓ Αποτυπώνουμε σε πολεοδομικούς χάρτες τους χώρους καταφυγής και τις οδεύσεις διαφυγής (σε ρυμοτομικό ή Τοπικό Χωρικό Σχεδιασμό) με γνώμονα την προσβασιμότητα.
- ✓ Αποδίδουμε την εικόνα της πόλης με ψηφιακά δεδομένα και έτσι καθιστούμε δυνατή την ανάπτυξη σχεδίων για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστροφών και καταστάσεων.
- ✓ Δημιουργούμε χάρτες με εν δυνάμει χώρους περίθαλψης, υπαίθριων υγειονομικών δομών για όλους, συγκέντρωσης τροφίμων, φαρμάκων και άλλων αγαθών. Εξασφαλίζουμε την διακίνησή τους με ήπιους τρόπους μεταφοράς, μεριμνώντας ειδικά για τα Άτομα με Αναπηρία, και την απρόσκοπη λειτουργία της αστικής εφοδιαστικής αλυσίδας σε έκτακτες καταστάσεις.
- ✓ Μεριμνούμε για την προσβάσιμη αναμετάδοση πληροφορίας – αναγγελίας ενός κινδύνου τόσο για τα Άτομα με Αναπηρία όσο και για τα εμποδιζόμενα άτομα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

4. Εξασφαλίζουμε την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την προστασία των Ατόμων με Αναπηρία σε περίπτωση σεισμού και συνοδών φαινομένων

- ✓ Υλοποιούμε επιμορφωτικά σεμινάρια και παρέχουμε σειρά εντύπων, αφισών και tablet εφαρμογών για Άτομα με Αναπηρία στα ελληνικά και στα αγγλικά για θέματα αντισεισμικής προστασίας και σχεδιασμού εκτάκτων αναγκών.

Ενδεικτικά:

- ✓ 25 σεμινάρια για Διευθυντές Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και εκπαιδευτικούς υπεύθυνους για τη σύνταξη σχολικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, εργαζόμενους Κέντρων Κατάρτισης, γονείς και εκπαιδευτές Ατόμων με Αναπηρία σε όλη τη χώρα.
- ✓ Έντυπο και αφίσα για την προστασία σε περίπτωση σεισμού με τη μέθοδο ‘εύκολο να διαβαστεί’ (easy to read), για να στηρίξουμε την αυτενέργεια των ατόμων με μαθησιακές και επικοινωνιακές δυσκολίες σε περίπτωση σεισμού.
- ✓ Αναρτούμε το ενημερωτικό υλικό του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας (ΟΑΣΠ) σε Ψηφιακή Βιβλιοθήκη.
- ✓ 3 video με οδηγίες αντισεισμικής προστασίας στη νοηματική.

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2022: υλοποίηση δράσεων

Σεπτέμβριος-Ιούλιος κάθε έτους: διεξαγωγή σεμιναρίων

Υπεύθυνος φορέας: : Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Εμπλεκόμενος φορέας: Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας (ΟΑΣΠ)

5. Εγγυώμαστε την αποκατάσταση και την προσωρινή στέγαση Ατόμων με Αναπηρία πληγέντων από φυσικές καταστροφές

- ✓ Θέτουμε ως στόχο την 100% ανταπόκριση στις ανάγκες προσωρινής στέγασης Ατόμων με Αναπηρία με χορήγηση επιδότησης ενοικίων-συγκατοίκησης.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στόχος 18: Ελευθερία, Ασφάλεια και Προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

1. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας

- ✓ Φυσική προσβασιμότητα στις Αστυνομικές Υπηρεσίες.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020: ολοκλήρωση μελέτης

Ιανουάριος 2021: έναρξη παρεμβάσεων

- ✓ Επικοινωνία σε περίπτωση αυτοχήματος, έκτακτης ανάγκης ή και γενικότερα ελέγχου από στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας με τη χρήση ειδικών εφαρμογών επικοινωνίας, καρτών επικοινωνίας με ειδικά σήματα για τους βασικότερους λόγους που ένας Αστυνομικός μπορεί να κάνει έλεγχο σε έναν πολίτη, στοιχεία που μπορεί να του ζητήσει, αλλά και επιλογές απάντησης σε ελέγχους.
- ✓ Επικοινωνία με το 100 μέσω μηνύματος και ειδικών εφαρμογών (Viber, WhatsApp).
- ✓ Πρόγραμμα εκπαίδευσης ομάδας αστυνομικών στη νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

2. Προστατεύονται οι Άτομα με Αναπηρία από διακρίσεις και βία

- ✓ Βελτιστοποιούμε τη διερεύνηση και δίωξη πράξεων που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις ή βία σε βάρος Ατόμων με Αναπηρία μεριμνώντας για την ειδική εκπαίδευση του προσωπικού των Τμημάτων Ρατσιστικής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.
- ✓ Εστιάζουμε στην έγκαιρη αναγνώριση πολιτών με αόρατες αναπηρίες και στην ορθή αντιμετώπιση των προσώπων αυτών κατά τη διαχείριση περιστατικών.
- ✓ Εκδίδουμε ειδικό εκπαιδευτικό εγχειρίδιο ενεργειών.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

3. Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των Ατόμων με Αναπηρία

- ✓ Εντάσσουμε ειδική ενότητα για τα Άτομα με Αναπηρία στην Εθνική Στρατηγική Πρόληψης Βίας που εκπονεί η Διεύθυνση Πρόληψης της Βίας.
- ✓ Εκπαιδεύονται το προσωπικό που στελεχώνει τις Υπηρεσίες Αντιμετώπισης της Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.
- ✓ Δημιουργούμε ειδική προσβάσιμη εφαρμογή καταγγελιών ενδοοικογενειακής βίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης για τα Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

4. Βελτιώνουμε τις συνθήκες διαβίωσης των Ατόμων με Αναπηρία στα καταστήματα κράτησης

- ✓ Εξετάζουμε την υφιστάμενη κατάσταση των καταστημάτων κράτησης ως προς το κριτήριο της προσβασιμότητας, της διασφάλισης του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ενίσχυσης του αυτοσεβασμού των φυλακισμένων και των επισκεπτών τους.
- ✓ Ταυτοποιούμε τον πληθυσμό των φυλακισμένων με σωματική αναπηρία ή αδυναμία αυτοεξπρέτησης και τις υποδομές κάλυψης βασικών αναγκών διαβίωσης των φυλακισμένων στα καταστήματα κράτησης.
- ✓ Αποτυπώνουμε και υλοποιούμε όλες τις θεσμικές παρεμβάσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή πρωτοκόλλων διαχείρισης φυλακισμένων με αναπηρία.
- ✓ Εξειδικεύονται έργα βελτίωσης προσβασιμότητας στα κτήρια των καταστημάτων κράτησης και και υλοποιούμε τις αναγκαίες παρεμβάσεις.
- ✓ Αναπτύσσουμε διυπουργική προσέγγιση στη διαχείριση φυλακισμένων με αναπηρία και συνεργαζόμαστε για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και περίθαλψης, το δικαίωμα στην υγεία αλλά και την δικαιοσύνη των φυλακισμένων με αναπηρία.

- ✓ Για τον σκοπό αυτό, καταρτίζουμε, υπογράφουμε και εφαρμόζουμε Μνημόνια Συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκομένων Υπουργείων.
- ✓ Εναισθητοποιούμε και εκπαιδεύουμε τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους στη διαχείριση φυλακισμένων με αναπηρία.

Ενδεικτικά: 36 ημερίδες ενημέρωσης για την αναπηρία και τα Πρωτόκολλα Διαχείρισης Κρατουμένων ΑμεΑ, έντυπο υλικό και εκπαιδευτικά προγράμματα κατά περίπτωση αναπηρίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Δικαιοσύνης

5. Βελτιώνουμε την επιχειρησιακή ετοιμότητα του συστήματος φύλαξης Ατόμων με Αναπηρία σε περιπτώσεις κρίσιμων συνθηκών

- ✓ Αναπτύσσουμε και εφαρμόζουμε Ειδικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση κρίσης που οφείλεται είτε σε ενδογενείς, είτε σε φυσικούς ή λοιπούς εξωγενείς παράγοντες.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

Στόχος 19: Προστασία Πολιτών Τρίτων Χωρών και Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Βελτιώνουμε τις συνθήκες υποδοχής και φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών με αναπηρία

- ✓ Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στα καταλύματα και στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- ✓ Διαμορφώνουμε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης για τους ίδιους και τους συνοδούς τους.
- ✓ Διαθέτουμε ‘ζωντανή βιοήθεια’. Ενδεικτικά: διερμηνεία σε διεθνή νοηματική γλώσσα, εκπαίδευση προσωπικού.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης

2. Διευκόλυννουμε την άσκηση των δικαιωμάτων των ευάλωτων ομάδων

- ✓ Ενισχύουμε την επιχειρησιακή λειτουργία κινητών ομάδων λήψης βιομετρικών δεδομένων (φωτογραφίας, δείγματος υπογραφής, δακτυλικών αποτυπωμάτων), όταν ο πολίτης τρίτης χώρας αδυνατεί να προσέλθει ενώπιον της αρμόδιας υπηρεσίας.
- ✓ Επιταχύνουμε τη διαδικασία αξιολόγησης της ευαλωτότητας μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο που είναι Άτομα με Αναπηρία με τη χρήση ειδικών εργαλείων.

- ✓ Εξαλείφουμε τα εμπόδια πρόσβασης στην πληροφορία λόγω της έλλειψης εγγράφων σε προσβάσιμες μορφές και υπηρεσιών διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα.

Ενδεικτικά: Εισάγουμε νέες τεχνολογίες και εργαλεία (easy to read), εκπαιδεύουμε το προσωπικό στις βασικές γνώσεις της νοηματικής γλώσσας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

3. Εντάσσουμε την οριζόντια διάσταση της αναπηρίας στην Εθνική Στρατηγική για τα Ασυνόδευτα Ανήλικα

- ✓ Δημιουργούμε κατάλληλες και επαρκείς θέσεις διαμονής σύμφωνα με τον αριθμό και τις ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων με αναπηρία που βρίσκονται στη χώρα.
- ✓ Αυξάνουμε τον αριθμό των δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων με στόχο την άμεση τοποθέτηση των παιδιών σε αυτές, ιδίως εφόσον υπάρχουν στοιχεία ευαλωτότητας όπως αναπηρία ή άλλα σοβαρά προβλήματα υγείας.
- ✓ Βελτιώνουμε τον Οδηγό Λειτουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανήλικων με προσθήκη προδιαγραφών για την προσβασιμότητα.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

- ✓ Δημιουργούμε νέες θέσεις φιλοξενίας για 1.000 ασυνόδευτα παιδιά και ευάλωτους αιτούντες άσυλο.
- ✓ Παρακολουθούμε και αξιολογούμε τη λειτουργία των δομών φιλοξενίας, εκπαιδεύουμε το προσωπικό και αναπτύσσουμε ανεξάρτητο μηχανισμό παραπόνων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2024

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Υγείας, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

4. Ανιχνεύουμε έγκαιρα την ευαλωτότητα ασυνόδευτων ανηλίκων κατά την άφιξή τους και σχεδιάζουμε κατάλληλο πλαίσιο στήριξης

Ενδεικτικά:

- ✓ Δημιουργούμε εργαλεία ανίχνευσης ευαλωτότητας.
- ✓ Εκπαιδεύουμε προσωπικό στην αναγνώριση ευαλωτότητας.
- ✓ Καταγράφουμε τα κέντρα φιλοξενίας βάσει των προδιαγραφών προσβασιμότητας και της εγγύτητας τους στον αστικό ιστό και σε απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

5. Διασφαλίζουμε το δικαίωμα στην εκπαίδευση όλων των παιδιών που αιτούνται άσυλο

- ✓ Εκπονούμε πρωτόκολλο συνεργασίας των Υπουργείων Μετανάστευσης και Ασύλου, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τη μετακίνηση ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών με αναπηρία σε κατάλληλες εκπαιδευτικές δομές.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

- ✓ Προωθούμε δράσεις επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, την πολιτισμική διαμεσολάβηση και τη διερμηνεία στο σχολικό περιβάλλον.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

- ✓ Φροντίζουμε για τη γλωσσική ένταξη, μέσω ιδίως της εκμάθησης της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από εκπαιδευτικούς πιστοποιημένους στην κατάρτιση Ατόμων με Αναπηρία.

- ✓ **Χρονοδιάγραμμα:** Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

6. Ενισχύουμε την υποστήριξη σε ασυνόδευτους ανήλικους που χρήζουν ψυχιατρικής διάγνωσης και παρακολούθησης

- ✓ Σχεδιάζουμε πρωτόκολλα διαχείρισης ξενώνων για τα ασυνόδευτα ανήλικα.
- ✓ Εκπαιδεύουμε το προσωπικό των ξενώνων σε ζητήματα πολιτισμικής ευαισθητοποίησης και διαχείρισης κρίσεων.
- ✓ Χαρτογραφούμε τις διαθέσιμες υπηρεσίες για την υποστήριξη της ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων, επικαιροποιούμε και αξιολογούμε το σύστημα παραπομπής ασυνόδευτων ανηλίκων που χρήζουν ψυχιατρικής γνωμάτευσης και παρακολούθησης.
- ✓ Βελτιώνουμε το θεσμικό πλαίσιο ακούσιας νοσηλείας εντός του 2020.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2024

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Δικαιοσύνης

Πυλώνας III: Προσβασιμότητα

Στόχος 20: Προσβασιμότητα στο Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον

1. Δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα για την παρακολούθηση βελτιώσεων προσβασιμότητας στο δομημένο περιβάλλον οριζόντια, αποφασιστικά και αποτελεσματικά, ξεκινώντας από τα κτήρια του Δημοσίου

- ✓ Δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα απογραφής κτηρίων του Δημοσίου και καταχώρισης των αναγκαίων παρεμβάσεων για τη βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).
- ✓ Χαρτογραφούμε τα σημεία παρέμβασης, σχεδιάζουμε data-driven στρατηγική υλοποίησης και εκτίμησης προϋπολογισμού.
- ✓ Σχεδιάζουμε τον επιτελικό συντονισμό της διενέργειας επιτόπιων επαληθεύσεων προσβασιμότητας και απαιτούμενων βελτιώσεων από αρμόδια όργανα.
- ✓ Αξιοποιούμε τις ‘Τεχνικές Οδηγίες’ προσαρμογής υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές διατάξεις για την επιτάχυνση διαδικασιών και εργασιών αποκατάστασης προσβασιμότητας κτηρίων του δημοσίου.
- ✓ Παρακολουθούμε την υλοποίηση των δεσμεύσεων βελτίωσης προσβασιμότητας από τα Υπουργεία και τους ΟΤΑ αξιοποιώντας τη νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα και το δίκτυο σημείων αναφοράς που εποπτεύει ο Υπουργός Επικρατείας ως Συντονιστικός Μηχανισμός στη Κυβέρνηση.
- ✓ Αξιοποιούμε το πληροφοριακό σύστημα MAZI της Προεδρίας της Κυβέρνησης για την παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των δράσεων βελτίωσης φυσικής προσβασιμότητας από τα Υπουργεία.
- ✓ Ενδεικτικά θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις όπως η κατασκευή ανελκυστήρων ή μηχανικών μέσων κάλυψης υψημετρικών διαφορών και χώρου πρόσβασης, η τοποθέτηση ράμπας ή αναβατόριου, η διαμόρφωση χώρων υγιεινής ΑμεΑ και χώρων στάθμευσης οχημάτων ΑμεΑ, η ειδική διαγράμμιση πλησίον εισόδων κτηρίων σε μονάδες υγείας, σχολικά κτήρια, αστυνομικές υπηρεσίες και καταστήματα κράτησης, κτιριακές εγκαταστάσεις Υπουργείων, αθλητικές υποδομές, δικαστήρια.
- ✓ Διερευνούμε σε κάθε στάδιο υλοποίησης της οριζόντιας δράσης τις δυνατότητες χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, από ευρωπαϊκούς πόρους αλλά και στοχευμένο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για σχολικά κτήρια, μονάδες υγείας, χώρους πολιτισμού και αθλητισμού και δομές κοινωνικής πρόνοιας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός (πολιτικός συντονισμός), Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΤΕΕ

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Εσωτερικών

2. Σχεδιάζουμε οριζόντιες πολιτικές για προσβάσιμο φυσικό και δομημένο περιβάλλον

- ✓ Εκδίδουμε Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Οκτώβριο 2020

- ✓ Επικαιροποιούμε και εξειδικεύουμε τις Οδηγίες Σχεδιασμού ‘Σχεδιάζοντας για Όλους’ και τους όρους προσβασιμότητας εξωτερικών χώρων κίνησης πεζών με σύσταση ομάδας εργασίας σύμφωνα με τα νεότερα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020, επικαιροποίηση ανά διετία

- ✓ Δημιουργούμε σχέδιο υλοποίησης δικτύων θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ παρά την οδό με βάση την κείμενη νομοθεσία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

- ✓ Δημιουργούμε Μηχανισμό Παρακολούθησης της στοχοθεσίας και διασυνδεδεμένη βάση δεδομένων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο τον 2020, στη συνέχεια ανά έτος και ανά Δήμο

- ✓ Αναπτύσσουμε Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης της προσβασιμότητας και καθιερώνουμε Εθνικό Σήμα Προσβασιμότητας, βάσει του Προτύπου ΕΛΟΤ 1439:2013 ‘Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία – Απαιτήσεις και συστάσεις’ και της Τεχνικής Προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1449.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάρτιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

3. Αναπτύσσουμε και προωθούμε την εφαρμογή κανόνων ποιότητας σε όλη την κατασκευαστική δραστηριότητα της χώρας εντάσσοντας απαιτήσεις προσβασιμότητας στις τεχνικές προδιαγραφές

- ✓ Προσαρμόζουμε τις τεχνικές προδιαγραφές στα ισχύοντα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.
- ✓ 9 Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) προβλέπουν απαιτήσεις σχετικά με την προσβασιμότητα στο δομημένο περιβάλλον.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, αναθέτουσες αρχές, τεχνικές υπηρεσίες δημοσίων φορέων, μελετητικά γραφεία, κατασκευαστικές εταιρίες

4. Διευκολύνουμε την πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία σε περιουσία του Δημοσίου (αιγιαλό, παραλία, όχθη και παρόχθια ζώνη)

- ✓ Εκδίδουμε εγχειρίδιο με προτάσεις τήρησης των απαραίτητων προδιαγραφών προσβασιμότητας παραλιών και φυσικών χώρων.
- ✓ Με τη δράση ‘Προσβασιμότητα των ΑμεΑ στις παραλίες’ στο πλαίσιο του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ και β’ βαθμού ‘Αντώνης Τρίτσης’ χρηματοδοτούνται, ενδεικτικά: η προμήθεια και εγκατάσταση μη μόνιμων συναρμολογούμενων υποδομών/ράμπας για αυτόνομη πρόσβαση, τόσο στον ευρύτερο χώρο των παραλιών κολύμβησης όσο και στον χώρο κολύμβησης των Ατόμων με Αναπηρία και των άλλων ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα (υπερήλικες, τραυματίες, έγκυοι), σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές σχεδιασμού και

κατασκευής και η τοποθέτηση μη μόνιμων βιοηθητικών εγκαταστάσεων όπως λυόμενων αποδυτηρίων, φορητών χώρων υγιεινής, χώρων σκίασης/προστασίας των λουόμενων.

Χρονοδιάγραμμα: Ιούνιος 2021 (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), Διαρκής δράση (Υπουργείο Οικονομικών), 2020-2023 για τις παρεμβάσεις στους Δήμους (Υπουργείο Εσωτερικών)

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Οικονομικών – Γραφείο Υφυπουργού Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Υπουργείο Εσωτερικών – Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων, ΟΤΑ

Στόχος 21: Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Κινητικότητα του Ατόμου

1. Θέτουμε τις προϋποθέσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της κινητικότητας στον αστικό ιστό

- ✓ Θεσπίζουμε ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση και τον ανακαθορισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ κρατικής διοίκησης και ΟΤΑ.
- ✓ Ελαχιστοποιούμε στο απολύτως αναγκαίο μέτρο τη συναρμοδιότητα φορέων σε θέματα προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία σε δρόμους, πεζοδρόμια και γενικώς κοινόχρηστους χώρους.
- ✓ Καταγράφουμε όλα τα θέματα που άπτονται της εξασφάλισης προσβασιμότητας στον αστικό ιστό στις ‘Τεχνικές Οδηγίες για τον Σχεδιασμό Αστικών Οδών και Υπαίθριων Δημόσιων Χώρων’ (Κοινή Υπουργική Απόφαση).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Περιβάλλοντος – Γενική Γραμματεία Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος

2. Εξασφαλίζουμε καθολική πρόσβαση σε όλες τις κτηριακές υποδομές του τομέα μεταφορών (στάσεις, σταθμούς, αεροδρόμια, σταθμούς λιμένων, parking, πιάτσες taxí, κόμβους μετεπιβίβασης, σταθμούς κοινόχρηστων μέσων μεταφοράς, στάσεις τουριστικών λεωφορείων)

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

3. Προωθούμε την κινητικότητα στον αστικό και περιαστικό ιστό και διασφαλίζουμε καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους

- ✓ Τροποποιούμε τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας για να εξασφαλίσουμε την ασφαλή μετακίνηση Ατόμων με Αναπηρία και την αντιμετώπιση της παραβατικότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Εναρμονίζουμε την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κάρτας διοδίων των δικαιούχων ΑμεΑ για την δωρεάν διέλευσή τους από τους σταθμούς διοδίων.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

- ✓ Αναμορφώνουμε το θεσμικό πλαίσιο απόκτησης Άδειας Όδήγησης.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Αναμορφώνουμε το νομοθετικό πλαίσιο για το Δελτίο Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Αναθεωρούμε το θεσμικό πλαίσιο και δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα για τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) εστιάζοντας στις ευάλωτες κατηγορίες πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Διευκολύνουμε την κινητικότητα των Ατόμων με Αναπηρία στις αστικές συγκοινωνίες.
Ενδεικτικά: Προεξοχές πεζοδρομίου πλησίον των στάσεων του ΟΑΣΑ, ηχητική αναγγελία αφίξεων.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΟΣΥ ΑΕ, ΟΑΣΑ, ΣΤΑΣΥ ΑΕ, ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης Α.Ε., ΟΣΕΘ, ΟΑΣΘ

- ✓ Εντάσσουμε παραμέτρους σχετικές με την προσβασιμότητα των Ατόμων με Αναπηρία στον σχεδιασμό και την εκτέλεση έργων σιδηροδρομικής υποδομής.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και εποπτευόμενοι φορείς, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΟΤΑ

4. Εντατικοποιούμε τους ελέγχους και τις δράσεις εναισθητοποίησης για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης κίνησης στον αστικό ιστό για όλους

- ✓ Ενισχύουμε το ρόλο του εθνικού φορέα ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού 181/2011 για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που επιβαίνουν σε λεωφορεία (Ο.ΣΥ. Α.Ε, ΟΑΣΘ Α.Ε., ΤΛΔΧ, αστικά και υπεραστικά ΚΤΕΛ) και καθορίζουμε το ύψος της αποζημίωσης σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων αυτών.
- ✓ Εντατικοποιούμε την τροχαία αστυνόμευση και τους ελέγχους στους δημόσιους χώρους, προστατεύομε τους χώρους στάθμευσης και τα κεκλιμένα επίπεδα.
- ✓ Προβάλλουμε κοινωνικό μήνυμα στα ΜΜΕ και διοργανώνουμε ενημερωτική ημερίδα σε κάθε περιφέρεια της επικράτειας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

5. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα των επιβατηγών πλοίων

- ✓ Καταγράφουμε και αξιολογούμε την καταλληλότητα των επιβατηγών πλοίων.

- ✓ Αναθεωρούμε την υφιστάμενη νομοθεσία ώστε τα επιβατηγά πλοία που δεν διαθέτουν κατάλληλες προδιαγραφές να μετασκευαστούν και να καταστούν προσβάσιμα.
- ✓ Παρέχουμε χρηματοδοτικά κίνητρα και εργαλεία στις πλοιοκτήτριες/διαχειρίστριες εταιρίες των επιβατηγών πλοίων για την απαιτούμενη αναπροσαρμογή του στόλου τους.
- ✓ Αναθεωρούμε το νομοθετικό πλαίσιο για την προσβασιμότητα των νεοκατασκευαζόμενων επιβατηγών πλοίων και παρακολουθούμε την εφαρμογή του.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Φορείς εκπροσώπησης των πλοιοκτητριών/διαχειριστριών εταιριών των πλοίων

6. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα και την ατομική κινητικότητα στις αεροπορικές μεταφορές

- ✓ Ελέγχουμε τους φορείς διαχείρισης αερολιμένων και τους αερομεταφορείς ως προς τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια προσβασιμότητας.
- ✓ Μεριμνούμε για την προσβασιμότητα και την ατομική κινητικότητα στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών.

Ενδεικτικά:

Εκσυγχρονίζουμε τα υπάρχοντα και αυξάνουμε τα καθορισμένα σημεία παροχής συνδρομής ΑμεΑ, προβλέπουμε την προσθήκη κειμενογράφου και τη δημιουργία καθορισμένων χώρων φροντίδας σκύλων-οδηγών, προσθέτουμε ηχητική ειδοποίηση για άφιξη σε όροφο σε όλους τους ανελκυστήρες.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών – Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Στόχος 23: Ψηφιακή Προσβασιμότητα

1. Ανασχεδιάζουμε, απλούστεύουμε και ψηφιοποιούμε τις διοικητικές διαδικασίες

- ✓ Καταπολεμούμε τη γραφειοκρατία και μειώνουμε τα διοικητικά βάρη για όλους.
- ✓ Υλοποιούμε κεντρική δημόσια πολιτική οριζόντιας εμβέλειας με το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), στοχεύοντας στην ολιστική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
- ✓ Συνάπτουμε Προγραμματικές Συμφωνίες ή Μνημόνια Συνεργασίας με τους, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής, αρμόδιους φορείς.
- ✓ Καταργούμε τα δικαιολογητικά στις συναλλαγές με τα Υπουργεία Μεταφορών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΚΕΠΑ – e-ΕΦΚΑ), Εσωτερικών και Υγείας.
- ✓ Προχωρούμε στην απλούστευση και ψηφιοποίηση, ενδεικτικά, των διαδικασιών δικαιοσύνης και της κτήσης Ελληνικής ιθαγένειας.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

2. Υλοποιούμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της θεματικής περιοχής ΑμεΑ

- ✓ Στοχεύουμε στη γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των Ατόμων με Αναπηρία αλλά και στη δυνατότητα εξαγωγής δημόσιων πολιτικών στο σχετικό πεδίο.
- ✓ Καταγράφουμε τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα που εξυπηρετούν τη θεματική περιοχή Ατόμων με Αναπηρία, ώστε να επιλεγεί ο βέλτιστος δρόμος για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Διασφαλίζουμε οριζόντια την προσβασιμότητα στους διαδικτυακούς τόπους Υπουργείων και στις εφαρμογές για φορητές συσκευές των δημόσιων υπηρεσιών

- ✓ Όλες οι δράσεις και τα έργα Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) που σχεδιάζονται εξ αρχής θα τηρούν την αρχή του καθολικού σχεδιασμού.
- ✓ Στοχεύουμε στην ενσωμάτωση τεχνικών χαρακτηριστικών στο σύνολο των ιστοτόπων και εφαρμογών που λειτουργούν ή θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.
- ✓ Διασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στο σύνολο των προσφερόμενων προς τους πολίτες ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

4. Διασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στις ιστοσελίδες των Δήμων

- ✓ Δημιουργούμε νέες και αναβαθμίζουμε τις υφιστάμενες ιστοσελίδες αξιοποιώντας τις δυνατότητες χρηματοδότησης του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης'.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

Στόχος 24: Επικοινωνία, Ενημέρωση, Πρόσβαση στην Πληροφόρηση

1. Εξασφαλίζουμε νομοθετικά την ισότιμη πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία στην κοινωνία της πληροφορίας

- ✓ Ενσωματώνουμε την Οδηγία ΕΕ 2018/1972 σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην εθνική νομοθεσία.
- ✓ Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- ✓ Επικαιροποιούνται οι ρυθμίσεις λειτουργίας της Ευρωπαϊκής ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής για αγνοούμενα παιδιά 116000 ώστε να καταστεί προσβάσιμη σε Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

2. Ενισχύουμε την ισότιμη πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες των μέσων επικοινωνίας και το διαδίκτυο

- ✓ Προωθούμε μέτρα σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με προβλήματα ακοής σε ραδιοφωνικά προγράμματα.
- ✓ Προωθούμε τον υποτιτλισμό, τη διερμηνεία, καθώς και την ακουστική περιγραφή των προγραμμάτων μυθοπλασίας αναφορικά με τα τηλεοπτικά προγράμματα.
- ✓ Υποχρεώνουμε τους παρόχους ΜΜΕ να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης σχετικά με την προσβασιμότητα του προγράμματός τους σε Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

3. Ενισχύουμε την προσβασιμότητα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών της ΕΡΤ ΑΕ

Ενδεικτικά:

- ✓ Εισάγουμε νομική δέσμευση για τους τηλεοπτικούς παραγωγούς ως προς την υποχρεωτική μεταγλώττιση και τον υποτιτλισμό του οπτικοακουστικού περιεχομένου για τα Άτομα με Αναπηρία.
- ✓ Ενσωματώνουμε το λογισμικό μετατροπής προφορικού σε γραπτό λόγο (voice to text).
- ✓ Παρέχουμε νέες προσβάσιμες ψηφιακές υπηρεσίες.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

4. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες ενημέρωσης και υποστήριξης δανειοληπτών της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ)

Ενδεικτικά:

- ✓ Ηχητικά μηνύματα/υποτίτλοι στην ιστοσελίδα της ΕΓΔΙΧ, ενημερωτικά φυλλάδια σε κώδικα Braille, υπηρεσίες διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – ΕΓΔΙΧ

5. Διασφαλίζουμε την πρόσβαση των πολιτών τρίτων χωρών στην επικοινωνία με τη Δημόσια Διοίκηση

Ενδεικτικά:

- ✓ Ανάγλυφες/μεγαλογράμματες εκτυπώσεις, κείμενα σε ηχητική μορφή, εκδόσεις easy-to-read, οπτική μορφή με διερμηνεία στη νοηματική.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Πυλώνας IV: Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής

Στόχος 25: Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό

1. Φυσικά και αντιληπτικά προσβάσιμος πολιτισμός για όλους

- ✓ Στον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης τίθεται σε λειτουργία ο ανελκυστήρας για την εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρία με την εφαρμογή σύγχρονων προδιαγραφών και υλοποίηση απαιτήσεων αντάξιων της παγκόσμιας εμβέλειας του μνημείου.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε Πρόγραμμα Πιστοποίησης Μουσείων.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

- ✓ Αναπτύσσουμε Ειδικές Διαδρομές σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους.
- ✓ Μελετούμε, εφαρμόζουμε πιλοτικά στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στο MOMus (Μητροπολιτικό Οργανισμό Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης) και στην Εθνική Λυρική Σκηνή, και επεκτείνουμε την εφαρμογή χρήσης τεχνολογικών μέσων σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Ενδεικτικά:

Επιχορήγηση καθολικά προσβάσιμων θεατρικών παραστάσεων για το οικογενειακό κοινό και πρωτών παραστάσεων για σχολεία με συμπερίληψη Ατόμων με Αναπηρία και ταυτόχρονη διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε προσβάσιμα υπό κατασκευή/νέα μουσεία και προχωρούμε σε καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για το σύνολο των μουσείων.

Χρονοδιάγραμμα:

2020: Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης.

2021: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων ψηφιακής εικονικής περιήγησης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας ή ακοής σε πέντε (5) μουσεία (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Ηρακλείου, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας, Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών).

2022: Σχεδιασμός και ανάπτυξης της ηχητικής-απτικής ξενάγησης για άτομα με προβλήματα όρασης σε τρία (3) μουσεία.

2023: Υλοποίηση έργων βελτίωσης της φυσικής προσβασιμότητας σε τέσσερα (4) μουσεία.

- ✓ Σχεδιάζουμε δράσεις προσβάσιμου πολιτισμού σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

Χρονοδιάγραμμα:

2021: Υλοποιούμε έργα σε δέκα (10) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία (Πέλλα, Κνωσσός, Ήραίο Σάμου, Μυκήνες, Σπήλαιο Θεόπετρας και Αλεπότρυπας,

Κάστρο Αρτας, Παρηγορήτισσα Άρτας, Μπεζεστένι Σερρών, Τζιντζιρλί Τζαμί Σερρών, Κάστρο Καλαμάτας).

2022: Υλοποιούμε έργα σε επτά (7) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

2023: Υλοποιούμε έργα σε επτά (7) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

- ✓ Προβλέπουμε δράσεις για τη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρία στην πολιτιστική ζωή στο σύνολο των Μουσειολογικών-Μουσειογραφικών Μελετών.
- ✓ Αναπτύσσουμε εκπαιδευτικά προγράμματα.

Χρονοδιάγραμμα:

2021: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για Άτομα με Αναπηρία σε ένα (1) μουσείο.

2022: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για Άτομα με Αναπηρία σε τρία (3) μουσεία.

2023: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για Άτομα με Αναπηρία σε τρία (3) μουσεία.

Ενδεικτικά:

Επιμορφωτικό σεμινάριο υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων για Άτομα με Αναπηρία (30 συμμετέχοντες ετησίως από το 2021 και εξής).

‘Ανακαλύπτουμε το Αρχαίο Θέατρο’, εκπαιδευτική έκθεση για άτομα με προβλήματα όρασης (ετησίως από το 2021 και εξής).

- ✓ Διασφαλίζουμε την πρόσβαση σε οπτικοακουστικές πολιτιστικές παραγωγές (π.χ. νοηματική γλώσσα, υποτιτλισμός, ακουστική περιγραφή).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

2. Άρση άλλων εμποδίων για την συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρία στην πολιτιστική ζωή

Ενδεικτικά:

- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες πιστοποίησης για την παροχή προνομίων, όπως η Κάρτα Πολιτισμού, και θεσπίζουμε ειδική τιμολογιακή πολιτική για τα Άτομα με Αναπηρία και τις οικογένειές τους.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

- ✓ Ενσωματώνουμε την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2017/1564 για τη χρήση έργων από άτομα με προβλήματα όρασης.
- ✓ Εντάσσουμε τη διάσταση της αναπηρίας στην εθνική νομοθεσία, σε συνέχεια της πρώτης ειδικής μνείας στα Άτομα με Αναπηρία σε νόμο ίδρυσης φορέα πολιτισμού (ν. 4708/2020, Κέντρο Πολιτισμού και Δημιουργίας ΑΚΡΟΠΟΛ).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

3. Άρση των πολλαπλών διακρίσεων λόγω φύλου και αναπηρίας

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε ειδικές προσκλήσεις επιχορήγησης δράσεων πολιτισμού κατά των διακρίσεων με στόχο και την καθολική προσβασιμότητα των Ατόμων με Αναπηρία σε δράσεις πολιτισμού.

Χρονοδιάγραμμα:

Έναρξη: Εντός του 2021 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

4. Προωθούμε δράσεις για την εξοικείωση των παιδιών με αναπηρία με τον πολιτισμό και την καλλιτεχνική δημιουργία

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε ειδικές προσκλήσεις επιχορήγησης δράσεων για παιδιά, στις οποίες τίθεται ως προτεραιότητα η συμπεριληψη παιδιών με αναπηρία.
- ✓ Οργανώνουμε στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις ευαισθητοποίησης σε χώρους πολιτισμού.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022 (σχεδιασμός, υλοποίηση και ανανέωση σε ετήσια βάση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

5. Ενθαρρύνουμε την ενεργή ενασχόληση με τη σύγχρονη καλλιτεχνική έκφραση, διευκολύνουμε την πρόσβαση στην πληροφόρηση για καλλιτεχνικές δράσεις και συνέργειες, καθώς και τη χρηματοδότηση

- ✓ Προάγουμε τη δικτύωση των Ατόμων με Αναπηρία με φορείς πολιτισμού.
- ✓ Προσαρμόζουμε την ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και εποπτευόμενων φορέων ώστε να πληρούν προδιαγραφές προσβασιμότητας.
- ✓ Θέτουμε την ανάδειξη καλλιτεχνών που είναι Ατόμα με Αναπηρία ως κριτήριο αξιολόγησης των προτάσεων πολιτιστικών δράσεων για επιχορήγηση (ειδικές προσκλήσεις).

Ενδεικτικά:

Επιχορήγηση του 3ου Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Αναπηρίας και μη (International Dance Festival Disability) στην Καρδίτσα (αναβλήθηκε λόγω κορωνοϊού, θα υλοποιηθεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία).

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

6. Προωθούμε την ισότιμη πρόσβαση στην καλλιτεχνική εκπαίδευση

- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές ρυθμίσεις.
- ✓ Αλλάζουμε τα προγράμματα σπουδών για την ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στην καλλιτεχνική εκπαίδευση.
- ✓ Σχεδιάζουμε πιλοτικά προγράμματα και διεξάγουμε σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

7. Εξασφαλίζουμε απρόσκοπτη φυσική προσβασιμότητα στον αθλητισμό και την ψυχαγωγία

- ✓ Προμηθευόμαστε και τοποθετούμε κατάλληλο εξοπλισμό (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ, 2018-2020) και αναβαθμίζουμε τις παιδικές χαρές των Δήμων της χώρας με υποδομές για Άτομα με Αναπηρία στο πλαίσιο δράσεων για Έξυπνες Πόλεις (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' 2020-2023).
- ✓ Κατασκευάζουμε, επισκευάζουμε και συντηρούμε αθλητικές εγκαταστάσεις των Δήμων για την αναβάθμιση της ποιότητας του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ, 2019-2020).
- ✓ Συντηρούμε, επισκευάζουμε, αναβαθμίζουμε, βελτιώνουμε και διαμορφώνουμε αθλητικές εγκαταστάσεις των Δήμων όπως, ενδεικτικά, ανοιχτά κολυμβητήρια, ταρτάν στίβου, εξωτερικούς χώρους θεραπευτικής ιππασίας και αναβαθμίζουμε την ποιότητα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' 2020-2023).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

8. Δημιουργούμε εργαλεία για την ανάπτυξη του αθλητισμού Ατόμων με Αναπηρία

Ενδεικτικά:

- ✓ Δημιουργούμε κάρτα Φιλάθλου ΑμεΑ.
- ✓ Καταγράφουμε αθλητές με αναπηρία και αθλητικούς φορείς ΑμεΑ.
- ✓ Δημιουργούμε Μητρώο Αθλητών με Αναπηρία μέσω των αθλητικών ομοσπονδιών ΑμεΑ.
- ✓ Δημιουργούμε Μητρώο Προπονητών με ειδικότητα στην Ειδική Φυσική Αγωγή.
- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές ρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου του αθλητισμού των Ατόμων με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

9. Ενισχύουμε την Φυσική Αγωγή, τις δράσεις αθλητισμού, τις υπαίθριες δραστηριότητες και την αναψυχή ως εργαλεία κοινωνικής ισότητας

- ✓ Σχεδιάζουμε πιλοτικά προγράμματα για την αύξηση των ωρών του μαθήματος Φυσικής Αγωγής στα Ειδικά Σχολεία, την ένταξη της Φυσικής Αγωγής σε κλειστές και ανοιχτές δομές μέσω του Οργανωτικού Πλαισίου Προγραμμάτων και Εκδηλώσεων 'Άθληση για Όλους' και διερευνούμε την επέκταση υλοποίησής τους.
- ✓ Αξιοποιούμε τα επιμέρους σημεία αναφοράς του ν. 4488/2017 στους Δήμους για την ενίσχυση δράσεων αθλητισμού για Άτομα με Αναπηρία και τον επανασχεδιασμό υφιστάμενων προγραμμάτων.

- ✓ Συνεργαζόμαστε με τους Ιατρικούς Συλλόγους της χώρας, με σκοπό την ενημέρωση και εναισθητοποίηση της ιατρικής κοινότητας ως προς τη σημασία της αθλητικής δραστηριότητας και της αναψυχής στη ζωή των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

10. Ενημερώνουμε την κοινωνία των πολιτών μέσω στοχευμένων δράσεων και προσβάσιμων ψηφιακών εφαρμογών

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε κοινωνικά μηνύματα (οπτικοακουστικά και γραπτά).
- ✓ Δημιουργούμε Ψηφιακό Οδηγό Αθλητή και Αθλούμενου με Αναπηρία.
- ✓ Υλοποιούμε την ψηφιακή προσβασιμότητα της ιστοσελίδας του Τομέα Αθλητισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.
- ✓ Εντάσσουμε την εκπαιδευτική ενότητα ‘ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ και ΑμεΑ’ σε σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του ΕΚΔΔΑ.
- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε σεμινάρια σε δημοσιογράφους (κρατική και ιδιωτική τηλεόραση, Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών ΣΗΕΑ και Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αθλητικού Τύπου).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, ΕΣΑμεΑ, ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ, αθλητικοί φορείς ΑμεΑ και Σύλλογος Ελλήνων Παραολυμπιονικών

11. Εξασφαλίζουμε τη συμμετοχή στον παραολυμπιακό αθλητισμό των δικαιούχων διεθνούς προστασίας

- ✓ Ενημερώνουμε τους βασικούς εταίρους και ενδιαφερόμενους σχετικά με τις δυνατότητες συμμετοχής σε δραστηριότητες Παραολυμπιακών αθλημάτων για αιτούντες/αιτούσες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας.
- ✓ Παρουσιάζουμε το Παραολυμπιακό Κίνημα σε αιτούντες/αιτούσες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας με αναπηρία.
- ✓ Υλοποιούμε Πρόγραμμα Παραολυμπιακής εκπαίδευσης και ανάπτυξης σε πληθυσμούς δικαιούχων και αιτούντων/αιτουσών διεθνούς προστασίας με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, συναρμόδια Υπουργεία και φορείς

Στόχος 26: Συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο

1. Διευκολύνουμε την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος και την απρόσκοπτη πρόσβαση στην ψηφοφορία

- ✓ Εκδίδουμε εγκυκλίους για την παροχή διευκολύνσεων από την πολιτεία για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, όπως συστάσεις προς Περιφέρειες για διαμόρφωση ειδικού χώρου στο ισόγειο του κτιρίου που θα χρησιμοποιηθεί ως εκλογικό τμήμα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

2. Εκσυγχρονίζουμε την εκλογική διαδικασία μεριμνώντας για τη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρία

- ✓ Εξετάζουμε κάθε πρόσφορο μέσο και καλή διεθνή πρακτική από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συμμετοχή Ατόμων με Αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.
- ✓ Θεσμοθετούμε κανόνες για τη διασφάλιση της ακεραιότητας και μυστικότητας της ψήφου των Ατόμων με Αναπηρία και την ισότιμη πρόσβαση στην προεκλογική πληροφορία.
- ✓ Αξιοποιούμε σύγχρονα και προσβάσιμα ψηφιακά μέσα για τη σωστή ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με τα θέματα προσβασιμότητας για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

Πυλώνας V: Ενασθητοποίηση της κοινωνίας και της Δημόσιας Διοίκησης

Στόχος 27: Αφύπνιση της κοινωνίας

1. Προβάλλουμε τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε και προβάλλουμε τηλεοπτικό σποτ για τις επιμέρους δράσεις του Εθνικού Σχεδίου.
- ✓ Διεξάγουμε θεματικά σεμινάρια για την αναπηρία, απευθυνόμενα σε δημοσιογράφους, παρόχους υπηρεσιών ΜΜΕ και επικοινωνίας, EPT AE, ΜΚΟ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος Φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

2. Ενδυναμώνουμε τη θέση των Ατόμων με Αναπηρία στην Κοινωνία των Πολιτών

Ενδεικτικά:

- ✓ Εντατικοποιούμε την ενημέρωση εργοδοτών, συνδικαλιστικών φορέων εργαζομένων και δημοσίων υπαλλήλων καθώς και του κοινού εν γένει για την αρχή της ίσης μεταχείρισης και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στην εργασία.

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Οργανώνουμε καμπάνια εναισθητοποίησης για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και ειδικότερα για τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων κατ' αποκλειστικότητα με φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Ενημερώνουμε για την υποχρέωση και τους τρόπους καταγγελίας της ρατσιστικής συμπεριφοράς και βίας κατά των Ατόμων με Αναπηρία.

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία, Υπουργείο Δικαιοσύνης, EPT AE

- ✓ Θεσπίζουμε Βραβεία ΟΤΑ για την Προσβασιμότητα των Ατόμων με Αναπηρία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας και απονέμουμε το Σήμα Προσβασιμότητας σε οργανισμούς φιλικούς προς τα Άτομα με Αναπηρία.

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

3. Προωθούμε δράσεις εναισθητοποίησης των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων οπτικοακουστικών υπηρεσιών και του διαδικτύου

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε Κατευθυντήριες Οδηγίες σχετικά με την υποχρέωση προσβασιμότητας των υπηρεσιών των ΜΜΕ.
- ✓ Διαμορφώνουμε Κώδικα Δεοντολογίας αναφορικά με τους γλωσσικούς και παραγλωσσικούς τρόπους έκφρασης των δημοσιογράφων για τα Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Β' εξάμηνο του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

4. Εναισθητοποιούμε και ενημερώνουμε την κοινότητα για το πώς μπορεί να συμβάλλει στην αποδρυματοποίηση παιδιών και νέων με αναπηρία

- ✓ Διαχέουμε το μήνυμα 'Μία οικογένεια για κάθε παιδί'.
- ✓ Ενημερώνουμε για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη διαχείριση αιτημάτων νιοθεσίας και αναδοχής και το ηλεκτρονικό μητρώο αναδοχής και νιοθεσίας.
- ✓ Ενημερώνουμε για τις εναλλακτικές μορφές φροντίδας οικογενειακού τύπου.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 28: Εναισθητοποίηση και Κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης

1. Σχεδιάζουμε οριζόντιες δράσεις για την εναισθητοποίηση και κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης

- ✓ Προωθούμε επιμορφωτικά προγράμματα για την προσβασιμότητα ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές και υποστηρίζουμε τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης με εργαλεία αυταξιολόγησης.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ)

- ✓ Μεριμνούμε για την εκπαίδευση υπαλλήλων των ΟΤΑ σε ειδικά θέματα προσβασιμότητας και στην εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Εσωτερικών, ΕΣΑμεΑ

- ✓ Εκπαιδεύουμε τη Δημόσια Διοίκηση ως προς τη ‘μη διάκριση λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης’, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών για ‘εύλογες προσαρμογές’ και το τι συνιστά ‘δυσανάλογη επιβάρυνση’.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

2. Σχεδιάζουμε στοχευμένες δράσεις για την εναισθητοποίηση και την κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκπαιδεύουμε στελέχη του ΕΣΠΑ ως προς τις έννοιες της αναπηρίας, της ‘μη διάκρισης λόγω αναπηρίας’ και της προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, ΕΥΣΣΑ, ΜΟΔ ΑΕ

- ✓ Επιμορφώνουμε δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς και δικαστικούς υπαλλήλους ως προς την ορολογία της αναπηρίας, τις ‘εύλογες προσαρμογές’ και την αποδόμηση στερεοτύπων.

Χρονοδιάγραμμα: Έναρξη εντός του 2021, διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

- ✓ Εκπαιδεύουμε σωφρονιστικούς υπαλλήλους σε ζητήματα αντιμετώπισης των αναγκών φυλακισμένων που είναι Άτομα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

- ✓ Παρέχουμε ειδική εκπαίδευση στα πληρώματα των επιβατηγών πλοίων για τη σωστή εξυπηρέτηση των Ατόμων με Αναπηρία επί των πλοίων.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

- ✓ Επιμορφώνουμε το προσωπικό φορέων διαχείρισης αερολιμένων και αερομεταφορέων για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών – Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ΕΣΑμεΑ, Φορείς Διαχείρισης Αερολιμένων και αεροπορικές εταιρίες

- ✓ Εκπαιδεύνουμε το υπηρεσιακό προσωπικό κατάλληλα για να διασφαλίσουμε την ετοιμότητά του να αναλάβει καθήκοντα συνοδού, αναγνώστη και διερμηνέα νοηματικής. Ενδεικτικά:

‘Ζωντανή βιοήθεια’ από το προσωπικό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας προς πολίτες με αναπηρία σε όλη την επικράτεια.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

‘Ζωντανή βιοήθεια’ για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας με πολίτες τρίτων χωρών που είναι Ατόμα με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Πυλώνας VI: Συνέργεια και Ανάπτυξη

Στόχος 29: Συνέργασία: Για τα Ατόμα με Αναπηρία Με τα Ατόμα με Αναπηρία

1. Αντιλαμβανόμαστε την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και τις συναρμοδιότητες ως ευκαιρίες συνέργασίας

- ✓ Αξιοποιούμε ως μοχλό πολιτικού συντονισμού τον Συντονιστικό Μηχανισμό στον Υπουργό Επικρατείας του ν. 4488/2017 για τη γόνιμη συνέργασία Υπουργείων, Περιφερειών και Δήμων, τη διάχυση και την υλοποίηση των δράσεων εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2021 και εξής

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

- ✓ Ορίζουμε το πλαίσιο τακτικής συνέργασίας του Συντονιστικού Μηχανισμού στην Κυβέρνηση με τον Συνήγορο του Πολίτη, την ΕΣΑμεΑ και, ευρύτερα, το αναπτυρικό κίνημα και την κοινωνία των πολιτών με τη χρήση και ψηφιακών μέσων.

Χρονοδιάγραμμα: 2021 και εξής

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

- ✓ Εφαρμόζουμε τις διατάξεις του ν. 4443/2016 για τον συντονισμό αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών με στόχο την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και την επανασύνδεση με την κοινωνία των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Προσεγγίζουμε τη συνεργασία ως μοχλό καινοτομίας και ένταξης καλών πρακτικών στις πολιτικές για την αναπτηρία.

Ενδεικτικό παράδειγμα:

Η συνεργασία Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τον ΟΑΕΔ και την ΕΣΑμεΑ για την προώθηση δημιουργίας ΚοινΣΕπ Ένταξης Ατόμων με Αναπτηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

2. Αξιοποιούμε τους ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και τη διεθνή συνεργασία ‘για τα Άτομα με Αναπτηρία με τα Άτομα με Αναπτηρία’

- ✓ Ενισχύουμε τις ικανότητες των αντιπροσωπευτικών φορέων των Ατόμων με Αναπτηρία μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘Τεχνική Βοήθεια’ και άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Ως τριτοβάθμιος εκπρόσωπος της ομάδας στόχου, η ΕΣΑμεΑ χρηματοδοτείται για την ενίσχυση των ικανοτήτων της (capacity building), την αποτελεσματικότερη συμμετοχή στις διαδικασίες της εταιρικής σχέσης του ΕΣΠΑ και την υποστήριξη υλοποίησης δράσεων προς όφελος της ομάδας στόχου.

Χρονοδιάγραμμα: Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

- ✓ Επιδιώκουμε την ενεργό συμμετοχή των αντιπροσωπευτικών φορέων των ΑμεΑ στις Επιτροπές Παρακολούθησης όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και σε ομάδες εργασίας, τη συστηματική επικοινωνία, διαβούλευσης και συνεργασίας με τη διοίκηση.

Χρονοδιάγραμμα: Προγραμματικές Περίοδοι 2014-2020 και 2021-2027

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ΕΣΠΑ – Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ

- ✓ Εντάσσουμε τη διάσταση της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας και της προσβασιμότητας, συμπεριλαμβανομένης και της ψηφιακής προσβασιμότητας, στον κύκλο ζωής και στη στρατηγική επικοινωνίας όλων των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ πράξεων.

Χρονοδιάγραμμα: Προγραμματικές Περίοδοι 2014-2020 και 2021-2027

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

- ✓ Αναπτύσσουμε Μηχανισμό Παρακολούθησης της ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπτηρίας και της προσβασιμότητας υπό το συντονισμό της ΕΥΣΣΑ, δημιουργώντας δίκτυο αρμοδίων στελεχών των Διαχειριστικών Δομών και των λοιπών υπηρεσιών του ΕΣΠΑ κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, το οποίο θα συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, ΕΥΣΣΑ

- ✓ Εντάσσουμε δράσεις υποστηρικτικές της εθνικής προσπάθειας εφαρμογής της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία στις προτεραιότητες και την πολιτική της χώρας μας στον τομέα της Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εξωτερικών

- ✓ Αποτυπώνουμε, με την υποστήριξη της ΕΣΑμεΑ, το σύνολο των θεσμοθετημένων και ενεργών πεδίων διαβούλευσης με το αναπτυρικό κίνημα και συνδιαμορφώνουμε πλαίσιο τακτικού διαλόγου.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 30: Προσβάσιμος Τουρισμός

1. Διαφοροποιούμε το τουριστικό προϊόν και βελτιώνουμε την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού πακέτου με πολιτικές Προσβάσιμου Τουρισμού

- ✓ Δημιουργήθηκε Επιτροπή Προσβάσιμου Τουρισμού το 2020.

- ✓ Ενισχύουμε τη διαβούλευση με φορείς.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2020-Ιούνιος 2021

- ✓ Δημιουργούμε Σήμα Προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020-Μάρτιος 2021

- ✓ Συμπληρώνουμε το νομοθετικό πλαίσιο για τον θεματικό τουρισμό θεσπίζοντας διατάξεις για τον προσβάσιμο τουρισμό.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021

- ✓ Παρακολουθούμε έργα προσβασιμότητας και υποδομές σε τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με τους Δήμους και τις Περιφέρειες.

- ✓ Νομοθετούμε δομικά κριτήρια προσβασιμότητας σε τουριστικούς προορισμούς και επιχειρήσεις και σχεδιάζουμε το στρατηγικό πλάνο διαχείρισης του προορισμού της Σαντορίνης.

Χρονοδιάγραμμα: Νοέμβριος 2019-Δεκέμβριος 2021

- ✓ Υλοποιούμε τη ψηφιακή χαρτογράφηση φιλικών προσβάσιμων προορισμών στο πρότυπο της πιλοτικής ψηφιακής εφαρμογής extra milers που τελεί υπό την επικοινωνιακή αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Αναπτύσσουμε και υλοποιούμε πρόγραμμα εκπαίδευσης, εναισθητοποίησης και προβολής δράσεων προσβάσιμου τουρισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 και εξής

- ✓ Αναβαθμίζουμε την ιστοσελίδα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού και του Υπουργείου Τουρισμού σύμφωνα με τις προδιαγραφές προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020-Δεκέμβριος 2020

- ✓ Δημιουργούμε συμβολική μασκότ PlaymoGreek (τα Playmobil με τις εθνικές παραδοσιακές φορεσιές) σε αναπηρικό αμαξίδιο.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

Εμπλεκόμενος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ως προς τη δημιουργία Σήματος Προσβασιμότητας)

2. Εντάσσουμε τη διάσταση της αναπηρίας και την προσβασιμότητα των τουριστικών υπηρεσιών στην Τουριστική Εκπαίδευση

- ✓ Εισάγουμε ενότητα στον Κανονισμό Σπουδών των Ανωτέρων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (ΑΣΤΕ), των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και των προγραμμάτων μετεκπαίδευσης βάσει πορίσματος του Επιστημονικού Συμβουλίου Διασφάλισης Ποιότητας της Τουριστικής Εκπαίδευσης.
- ✓ Αναμορφώνουμε το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

3. Διασυνδέουμε τις δράσεις προσβασιμότητας στο φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό με τον στόχο Προσβάσιμου Τουρισμού

- ✓ Κινητροδοτούμε την απορρόφηση επιχορηγήσεων προς τους Δήμους για την υλοποίηση έργων προσβασιμότητας σε παραλίες κολύμβησης και στις παραθαλάσσιες περιοχές της χώρας προωθώντας τη δυνατότητα τουριστικής τους αξιοποίησης.
- ✓ Προβάλλουμε τις δράσεις προσβασιμότητας στα μουσεία, τους αρχαιολογικούς χώρους και φορείς πολιτισμού στα κανάλια διάχυσης του τουριστικού μας προϊόντος.
- ✓ Διασφαλίζουμε την αυτονομία, άνεση και ασφάλεια των επισκεπτών με αναπηρία και γενικότερα των εμποδιζόμενων ατόμων κατά την παραμονή τους στη χώρα μας.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Τουρισμού και το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού